

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 497

Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve 4 Milletvekilinin İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1826) ve İçişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/868 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 3
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 5

• 2/1826 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 13
- Katılma Yazıları 13
- Gerekçesi 15
- Metni 16

• Alt Komisyon Raporu 17

• Muhalefet Şerhi 21

• Alt Komisyon Metni 27

• İçişleri Komisyonu Raporu 35

• Muhalefet Şerhleri 41

• Tasarı Metni 65

• İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 65

• Tasarı Metnine Ekli Liste 79

• İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Listeler 80

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1053-963

25/7/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 17/7/2017 tarihinde kararlaştırılan "Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/868)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Nüfus hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin daha etkin yürütülmesi, hizmet sunumunda hız ve kalitenin artırılması, vatandaş memnuniyetinin sağlanması ve bürokratik süreçlerin kısaltılmasına yönelik çalışmalar; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Günümüzde bilişim teknolojisindeki gelişmeler birçok alanda olduğu gibi kamu uygulamalarında da yeni bir anlayışı ortaya çıkarmıştır. Elektronik devlet diye adlandırılan bu oluşum çerçevesinde, kamunun elindeki bilgiler elektronik ortamda, çevrimiçi olarak vatandaş ve kurumlarla paylaşılmaktadır. Bu paylaşım, bir taraftan kurumların hizmet sunumunda ihtiyaç duyduğu bilgileri diğer kurumlardan online olarak alabilmesini, diğer yandan da vatandaşın kamu kurumlarındaki işlemlerini elektronik ortamda yapabilmesini sağlamaktadır.

Kamudaki hizmetlerin etkin şekilde yürütülmesi, adres bilgilerine sağlıklı bir şekilde ulaşılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle; adresi esas alan tüm hizmetlerde yerleşim ve diğer adres bilgilerin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak önem arz etmektedir.

E-Vatandaşlık Hizmetleri Projesi, 2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü bileşeni altındaki 52 nolu eylemin hayata geçirilmesi amacıyla; yurt içinde nüfus ve vatandaşlık hizmetlerine yönelik olay formu düzenleyen kurumlara, yurt dışında ise dış temsilciliklere olay formlarını elektronik imza kullanarak gönderme veya tescil etme yetkisine ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir.

Yapılan diğer bir düzenleme ile güvenli kimlik doğrulama araçları kullanılarak nüfus kayıt örneği ile yerleşim yeri belgesinin vatandaşlar tarafından e-Devlet üzerinden en kolay ve süratli bir şekilde temini hedeflenmiştir.

Mahkemelerin iş yükünü azaltmak amacıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulu kararıyla değiştirilebilmesi öngörülmektedir.

Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak ve daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir.

Günün gelişen ve değişen şartlarında, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esasların ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir. Ayrıca anılan Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce düzeltme veya tamamlama kararı alınması imkânı getirilerek işlemlerin daha kısa sürede sonuçlanması amaçlanmıştır. Yapılan diğer düzenlemeler ise vatandaşlığımıza alınmak için başvuran yabancıların ikamet süresi içinde Türkiye dışında bulunabilecekleri sürenin altı aydan dokuz aya çıkarılması ve Türk vatandaşlığını kaybetmiş veya vatandaşlıktan ıskat edilmiş olan kişilerin Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın vatandaşlığımızı yeniden kazanmalarına imkân sağlanmasıdır.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinde bulunan tanımlar gözden geçirilerek ifadeler güncellenmiştir. Tanımlara Veri Paylaşımı Kurulu ve yetkili idare tanımları eklenmiştir.

MADDE 2- İlk “Genel Nüfus Yazımı” 1905 yılında gerçekleştirilmiştir. Yazımda mahalle veya köy esas alınarak nüfus aile kütükleri düzenlenmiştir. Nüfus aile kütüklerinde kişinin kayıtlı yer bilgilerine ulaşabilmek için de anahtar bilgi olarak; ilçe, cilt, hane/sayfa no, sıra no bilgileri kullanılmıştır.

Nüfus aile kütüklerinde evlenen kadının baba hanesindeki ilk kaydı kapatılıp, koca hanesinde yeni bir kaydı oluşturulmaktadır. Aynı şekilde boşanma, evliliğin feshi/iptali, evlat edinme, soybağı düzeltme gibi birçok nüfus olayında da aynı şekilde kişinin kaydı kapatılıp, yeni bir hanede nüfus kaydı tesis edilmektedir. Bunun sonucu olarak elektronik ve kâğıt ortamında bir kişiye ait birden fazla kayıt oluşmaktadır.

28/10/2000 tarihinde nüfus kütüklerinde kayıtlı sağ ve ölü tüm vatandaşlarımıza bir kimlik numarası verilerek, kayıtların bulunması, kişilerin anne, baba ve eş bağ işlemleri kimlik numarası üzerinden yürütülmeye başlanmıştır. Halen ilçe, cilt, aile sıra no, birey sıra no (İCAB) bilgileri sadece kâğıt ortamında tutulan nüfus aile kütüklerindeki kayıtlara erişim amacıyla kullanılmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları da kişi bilgilerine Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kimlik numarası ile erişmektedir. Kimlik numarası ile kişilerin kaydına kolaylıkla ulaşılabilirdiğinden, hizmet sunumu açısından artık İCAB bilgilerinin kullanımı herhangi bir fayda sağlamamaktadır.

İdari yapıların değişmesi durumunda gerek kâğıt ortamında, gerekse elektronik ortamdaki nüfus aile kütüklerindeki bu bilgilerin güncellenmesi büyük zaman, emek ve işgücünü gerektirmektedir. Ayrıca, elektronik ortamlarda tutulan bilgiler ile kâğıt ortamında yer alan bilgiler de farklılaşmaya başlamıştır.

5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine eklenen fıkra ile elektronik ortamda kişiye ait tek bir kayıt tutulması esası getirilmektedir.

MERNİS veri tabanında elektronik ve kâğıt ortamında tutulan nüfus aile kütüklerinde aynı kişi ve olaylara ait birden fazla kayıt; veri tabanında karmaşık ve yönetilmesi zor bir yapının oluşmasına, olması gerekenden birkaç kat fazla veri tutulmasına, veri madenciliği çalışmalarının zorlaşmasına, istatistiki bilgilerin ve veraset ilamı hazırlanmasında zorluklar yaşanmasına, yazılım iş süreçlerinin karmaşıklaşmasına ve yazılım tarafından tespit edilemeyen durumlarda, kaydın taşınacağı yerin personelin seçimine bırakılmasından dolayı hata riskinin artmasına neden olmaktadır.

Tek kayıt sistemi ile öncelikli olarak; MERNİS merkezi veri tabanında yer alan bir kişiye ait birden fazla kişi ve nüfus olaylarının tekleştirilerek tek kayda uygun yeni bir veri tabanı yapısı oluşturulması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, nüfus aile kütüklerinde kâğıt ortamında kurulan bağlar, yenileme yapılan haneler veya yersel yazımlar nedeniyle kişiler ve olaylar arasında bağ kurulamaması gibi elektronik ortama yansıtılmayan durumların da değerlendirilerek veri tabanının yapısının buna uygun şekilde oluşturulması, yapılacak çalışmalar ile bu durumlardan kaynaklanan kişiler arasındaki ve kişilerle olaylar arasındaki bağların tesis edilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklik ile aile kütüklerinde yer alacak bilgilere velayete ve vesayete ilişkin bilgiler ilave edilmektedir. Velayet ve vesayeti gerektiren hallere ilişkin bilgiler sadece elektronik ortamda tutulacaktır.

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddede yapılan değişiklik ile ikamet izni olmayan yabancılara da kimlik numarası verme imkânı getirilmektedir. Ayrıca yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak başvuruları üzerine ilgili olay formlarının düzenlenmesi ve formların bir örneğinin kendilerine verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükteki Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasını karşılamaktadır. Bu fıkraya doğum bildirimlerinin sağlık kuruluşlarına da yapılabilmesi hususu ilave edilmiştir.

İkinci fıkra ile sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumların bildiriminin; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne 5 gün içinde yapılması, üçüncü fıkra ile sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildiriminin gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılması, dördüncü fıkra ile sağlık personeli takibi dışında doğan çocukların doğum bildiriminin sağlık kuruluşlarında kayıt altına alındıktan sonra doğuma ilişkin rapor veya belge ile yapılması öngörülmüştür.

Dördüncü fıkra ile sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildiriminin nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılması, ayrıca beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılması hüküm altına alınmaktadır.

5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin beşinci fıkrası ile mevcut fıkroda yer alan doğum bildiriminin veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılacağı düzenlemesine ilave olarak çocuğa konulan adın, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılması, ayrıca doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenmesi hususları eklenmiştir.

Altıncı fıkra yürürlükteki Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasını, yedinci fıkra da yürürlükteki Kanunun 15 inci maddesinin altıncı fıkrasını karşılamaktadır.

MADDE 6- 5490 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde yapılan değişiklik ile evlendirme memurları arasına il ve ilçe müftüleri eklenmiştir.

MADDE 7- Anayasa Mahkemesi 2/7/2009 tarihli ve E.: 2005/114, K.: 2009/105 sayılı Kararı ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 321 inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan “...evli değilse ananın...” ibaresinin Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar vermiştir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 28 inci maddesi “Tanınan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile analarının kimlik ve kayıtlı olduğu yer bilgileri belirtilmek suretiyle tescil edilir.” hükmünde olup, tanınan çocuk baba soyadı ile baba hanesine tescil edilmektedir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun geçici 5 inci maddesinde de “Bu Kanun yürürlüğe girinceye kadar tanıma beyanı veya babalığa hüküm kararı sonucu ana hanesine tescil edilen çocukların baba hanelerine nakline ana ve babanın birinin, çocuk ergin ise kendisinin müracaatı aranır.” hükmü öngörülmüştür.

4721 sayılı Kanunun 321 inci maddesinde yer alan “...evli değilse ananın...” hükmünün iptal edilmesi nedeniyle 5490 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde yapılan düzenleme ile babalığa hüküm kararı ile babaları arasında soybağı oluşan çocukların da tanıma olayında olduğu gibi, baba soyadını almalarına ve baba hanelerine tescil edilmelerine

imkân sağlanmış ve maddede yapılan düzenlemeye uygun olarak madde başlığı da değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine eklenen fıkra ile merkezî veri tabanında yer alan bilgilere göre sağ görünen, ancak kayıtları herhangi bir işlem görmeyen ve ölü olması muhtemel olan kişilerin ölü olup olmadığı yönündeki araştırmaların mülkî idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine yaptırılabilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 9- 5490 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, Anayasa Mahkemesinin 30/3/2012 tarihli ve E.: 2011/34, K.: 2012/48 sayılı Kararı ile Anayasaya aykırı görülerek iptal edilmiştir. Bu kapsamda; Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılmasının hâkimden istenebilmesi şeklinde düzenlenmektedir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğünce bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydını soyadı değişikliğinde ise eş ve ergin olmayan çocuklarının soyadları da düzeltilecektir.

MADDE 10- Tanımlarda yapılan düzenlemeye uygun olarak 5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmektedir.

Nüfus kütüklerinin güncelliğinin ve sürekliliğinin sağlanması, kamu düzeninin idamesi açısından son derece önemlidir. “Formalitenin azaltılması ve işlemlerin basitleştirilmesi” ilkesine uygun olarak yapılan düzenlemeler ve uygulamaya konulan çeşitli projelerle nüfus hizmetleri ile ilgili işlemlerin hızlanmasına yönelik her türlü tedbir alınıp uygulanmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlar halen Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kişi bilgilerine kimlik numarası ile erişmektedir. Bu kapsam, kişilerin kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının da yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilmeleri, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilecekleri şekilde genişletilmektedir.

5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile e-Devlet kapısı üzerinden alınan belgelerin nüfus müdürlüklerinden alınan diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahip olmalarına da imkân sağlanmaktadır.

MADDE 11- 5490 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde yapılan değişiklik ile uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmış, maddenin başlığı da yapılan düzenlemeye uygun olarak değiştirilmiştir.

Yerleşim yeri ve diğer adres bilgileri halihazırda kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra bankalar, sigorta şirketleri ve güvence hesabı ile paylaşılmaktadır. Düzenleme ile hizmet sunumunda doğrudan adres bilgilerini esas alarak işlem tesis eden elektrik, doğal gaz şirketleri gibi alt yapı kuruluşları ve finansal kuruluşlara adres bilgilerinin paylaşımına imkân sağlanmaktadır. Ayrıca kurumlar ve tüzel kişilerin kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilmesi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve nüfus cüzdanı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişilerin bu belgeleri ilgisinden veya nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temini amaçlanmıştır.

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde yer alan il özel idaresi ve belediyelerin ayrı ayrı belirtilmesi yerine idarelerin yetkileri dikkate alınarak yetkili idare şeklinde genel bir ifade kullanılmış ve yetkili idarenin tanımı tanımlar başlığı altında yapılmıştır. Ayrıca adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi ile diğer adresin aynı

hukuki değere sahip olduğu hüküm altına alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde yapılan değişiklik ile adres bildirimlerinde bildirim yükümlülüğü ve süresine ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, bu konuda bürokrasinin en aza indirilmesi ve işlemlerin süratli bir şekilde yapılması amaçlanmıştır, maddenin başlığı da yapılan düzenlemeye uygun olarak değiştirilmiştir. Beyandan şüphe duyulması halinde ise beyanı teyit edici bilgi ve belgelerin istenmesi öngörülmektedir.

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yapılan değişiklik ile kuruluşlarca kendilerine beyan edilen adres değişikliği beyan formlarının on işgünü içinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne veya kurumun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilmesi öngörülmektedir. Bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması, ayrıca günümüz koşullarında uygulama imkânı bulunmayan “kontrol edilmek üzere muhtarlara gönderilen adres değişikliği bildirim listeleri” uygulamadan kaldırılmaktadır. Ayrıca, işlemlerde sürat sağlamak için adres beyan formlarının elektronik ortamda on işgünü içinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne veya kurumun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilmesine imkân tanınmıştır.

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi”, dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

Kişi ve adres bilgilerinin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden paylaşılması sebebiyle “Adres Paylaşımı Sistemi” ibaresi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde yer alan “kesinleşme” ibaresi, “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmekte, böylece mahkeme kararlarına ilişkin tebligatların geç gelmesi ve geriye dönük atılan kesinleşme tarihleri nedeniyle mahkeme yazı işleri müdürlerine idari para cezası uygulanması nedeniyle bu konuda yaşanan sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde yer alan “özel” ibaresi her işlemde özel vekâletname aranacağı izlenimini doğurduğundan özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesi ibaresi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine eklenen fıkra ile; yersel yazımdan önce ölen kişinin anne, baba, eş ve çocuklarının kayıtlarına müracaat edilen nüfus müdürlüğüne, ölüm açıklamasının yapılmasına imkân sağlanmaktadır.

Mülga 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanununun 5 inci maddesinde “Yazım, kurullarının insan oturan yerleri birer birer gezip ev halkından evde bulunanları görmeleri suretiyle yapılır.”, 6 ncı maddesinde “Bölgelerinde; yazım yapılacağı ilan edilen günlerde o bölge halkının evlerinde oturmaları mecburidir.”, 14 Temmuz 1978 tarihli ve 16346 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Nüfus Yazım Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinde “Yazılacak kişinin görülmesi esastır. Ancak, yazım sırasında öğrenim, ticaret, hastalık, askerlik, hapislik, görev başında olma, tatilde bulunma, yurt içinde veya dışında yolculuk, yurt dışında işçi olarak bulunma gibi geçici sebeplerle ikametgahı dışında bulunan aile bireyleri 12 nci maddede sayılan belgelere dayanılarak ailenin diğer mensupları tarafından yapılacak beyanlara göre gıyaben yazılırlar.” hükümleri yer almıştır.

Yersel yazımdan önce ölenler yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca aile kütüklerine alınmadığından bu düzenleme ile yersel yazımdan önce ölmüş olup da aile kütüklerine kaydı yapılmayan kişilerle ilgili yaşanan mağduriyetin giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 19- Tanımlarda yapılan düzenlemeye uygun olarak 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine eklenen “ve adres” ibaresi ile gerektiğinde beyan edilen bildirimde şüphe duyulması halinde, nüfus olaylarında olduğu gibi adrese yönelik bildirimlerde de mülki idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine araştırma yaptırılması düzenlenmektedir.

MADDE 21- Madde ile 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin değiştirilen ikinci fıkrası ile atık defter kayıtlarına dayanılarak nüfus kütükleri üzerinde idarece düzeltme yapılamayacağı, bu defterlerden çıkartılan kayıtlara kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukuki işleme esas alınmayacağına hükmedilmektedir. Ayrıca üçüncü fıkrada yapılan düzenleme ile nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işlem den kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılabilecektir.

MADDE 22- Kimlik Paylaşımı Sisteminden askerlik listelerinin her an alınması mümkündür. Bu nedenle 5490 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ile aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesinin Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınması öngörülmektedir.

MADDE 23- Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamı dışındaki idareler ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı alınmaktadır. 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde yapılan değişiklikle; katılma payının, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenmesi öngörülmektedir. Ayrıca coğrafi koordinatlarla tanımlanmış adres verilerinin de ücretlendirilmesi sağlanmış olacaktır.

MADDE 24- 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde yapılan değişiklik ile beş gün içinde nüfus müdürlüklerine bildirilmeyen doğum olaylarında sağlık personeline idari para cezası uygulanmaması öngörülmektedir. 5490 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında “Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde Türk vatandaşlarının yaptığı evlenmelerin; koca, kocanın yabancı olması halinde kadın tarafından en geç otuz gün içerisinde yapılmasını zorunlu kılmıştır. Maddede yapılan düzenleme ile yabancı makamlar önünde yapılan evlenmelerin kanuni süresi içinde bildirilememesi durumunda evlenme olayını bildirmeyenlere idari para cezası verilmesi uygulamasına son verilmektedir.

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna eklenen 2 nci madde ile, İçişleri Bakanlığınca nüfus ve vatandaşlık hizmetlerine ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlar ile dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme veya tescil yetkisi verilmesi ve nüfus olaylarına ait dayanak belgeleri ile adrese ilişkin bildirimlerin elektronik ortamda gönderilmesi veya tescili yetkisinin verilmesi mümkün hale getirilerek nüfus olaylarının süratli bir şekilde tescili amaçlanmıştır.

Ayrıca Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilmesi, söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile

görev sürelerinin İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenmesine imkân sağlanmaktadır.

Boşandığı eşinin soyadını kullanma izni alan kadının evlenmeden önceki soyadını, eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını da taşıyan kadının sadece eşinin soyadını kullanmak istemesi halinde mahkeme kararı gerekmektedir. 5490 sayılı Kanuna eklenen ek 3 üncü madde ile, bu durumdaki kişilerin nüfus müdürlüğüne yazılı olarak talepte bulunmaları halinde mahkeme kararına gerek olmadan nüfus müdürlüğüne gerekli işlemin yapılması suretiyle mahkemelerin iş yükünün azaltılması ve vatandaş memnuniyetinin artırılması hedeflenmiştir.

Ölüm olayları kurumlarca Kimlik Paylaşım Sisteminden anında tespit edilebilmektedir. Bu nedenle ölüm olaylarının kağıt ortamında kurum ve noterlere bildirilmesi uygulamasına son verilerek bu konudaki bürokrasinin tamamen ortadan kaldırılması, işlemlerde sürat ve etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu nedenle 5490 sayılı Kanuna eklenen ek 4 üncü madde ile, ölüm olaylarının nüfus müdürlüğüne kurum ve noterlere bildirilmemesi, kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespitinin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılması öngörülmektedir.

Maddede ayrıca; 18/1/1972 tarihli 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmaması da düzenlenmiştir.

MADDE 26- Madde ile, 5490 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenmektedir.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde ile, 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca katılma payı İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar, 65 inci maddenin Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi öngörülmektedir.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 8 inci madde ile, kişinin iki yıl içerisinde, yazılı olarak yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun incelemesi sonucu vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebileceği düzenlenmektedir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilecek, soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadlarının düzeltilmesi sağlanacaktır. Düzenleme ile mahkemelerin iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu madde ile, göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınan kişilerin doğum tarihlerinin ve hatalı yazılan doğum yerlerinin doğum belgelerine göre düzeltilmesine imkân tanınmaktadır.

- 5490 sayılı Kanuna eklenen geçici 10 uncu madde ile, birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin, Kanunun yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadlarının yazılması mümkün hale gelmektedir.

MADDE 27- Maddede yürürlükten kaldırılan hükümlere yer verilmektedir. 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle anılan Kanunun 21 inci maddesi bu değişikliğe uygun olarak yürürlükten kaldırılmaktadır. 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan düzenlemeye uygun olarak sağlık kuruluşlarının doğum ve ölüm ile ilgili görevleri 5490 sayılı Kanunun 15 inci ve 31 inci maddelerinde ayrıntılı bir şekilde düzenlendiğinden 46 nci maddenin ikinci fıkrası ve 56 ncı maddesi de yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 28- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine eklenen fıkra ile Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esasların günün değişen şartlarına göre belirlenmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 29- 5901 sayılı Kanunun 12 nci maddesine eklenen ikinci fıkra ile millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesi öngörülmektedir.

MADDE 30- Vatandaşlığımıza alınmak için başvuran yabancılar sanayici, işadamları, Ar-ge uzmanları, doktor ve mühendis gibi nitelikli kişiler olup, meslek ve görevleri gereği uzun süre yurt dışında bulunabilmektedirler. Bu düzenleme ile Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen kişilerin Türk vatandaşlığına kabulüne imkân sağlanmaktadır. Bu nedenle vatandaşlığa alınma talebinde bulunan yabancıların başvurusu için aranan ikamet süresi içinde Türkiye dışında bulunacağı süre altı aydan dokuz aya çıkarılmaktadır.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancıardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanların vatandaşlığımızı kazanmalarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 32- 5901 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde yapılan değişiklik ile sonradan Türk vatandaşlığını kazanan kişilerin kayıtlarında yapılan maddi hataların dayanak belgesine uygun olarak düzeltilmesi, böylece işlemlerin hızlandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 33- 5901 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin başlığı "Türk vatandaşlığını kaybeden veya ıskat edilenler" şeklinde değiştirilmekte, birinci fıkra yapılan değişiklik ile Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş veya Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişilerin, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye'de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilmelerine imkân tanınmaktadır. Ayrıca millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesi hükmü bağlanmaktadır.

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna eklenen ek 1 inci madde ile saklı nüfus olan kişilerle ilgili olarak yeni bir düzenleme yapılmaktadır. Düzenleme ile on sekiz yaşını tamamlayınca kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kaydedilmemiş olan ve yabancı devlette vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin, başvuru aşamasından tescil işlemine kadar olan sürecin çok uzun ve yapılan tahkikatların sağlıklı olmaması nedeniyle gösterdiği ailenin mensubu olduğuna dair tıbbi rapor ibraz edilmesi halinde doğrudan aile kütüklerine tescil edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 35- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine eklenen ikinci fıkrasında yapılan düzenleme nedeniyle anılan Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Ayrıca, 5901 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yapılan düzenleme ile Türk vatandaşlığını kazanan yabancıların ergin olmayan çocuğunun sonradan alınan velayet kararı ile de Türk vatandaşlığını kazanması sağlanmaktadır.

MADDE 36- Yaygınlaştırma sürecinde tüm vatandaşlarımıza üç-dört yıl içinde kimlik kartlarının dağıtılması planlanmıştır. Ayrıca pasaport ve sürücü belgesi hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler de Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne devredileceğinden 3152 sayılı Kanuna eklenen madde ile bu sürecin gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulan kadrolar talep edilmektedir.

MADDE 37- Yürürlük maddesidir.

MADDE 38- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Mehmet Muş

İstanbul

Hayati Yazıcı

İstanbul

Ayşe Nur Bahçekaplı

İstanbul

Hüseyin Bürge

İstanbul

Haydar Ali Yıldız

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1826 esas numaralı İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzam ile katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

Fatma Betül Sayan Kaya

İstanbul

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1826 esas numaralı İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne katılıyoruz.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Mihrimah Belma Satır

İstanbul

Aziz Babuşcu

İstanbul

Bülent Turan

Çanakkale

Mehmet Doğan Kubat

İstanbul

Mustafa Ataş

İstanbul

İsmet Uçma

İstanbul

Nureddin Nebati

İstanbul

Hasan Turan

İstanbul

Fatma Benli

İstanbul

Serap Yaşar

İstanbul

Feyzullah Kıyıklık

İstanbul

Markar Eseyan

İstanbul

Azmi Ekinci

İstanbul

Mürteza Zengin

İstanbul

Yıldız Seferinoğlu

İstanbul

Mehmet Metiner

İstanbul

Volkan Bozkır

İstanbul

Tülay Kaynarca

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1826 Sayılı Kanun teklifine katılmak istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

03.10.2017

Serap Yaşar

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzam ile katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

03.10.2017

Harun Karaca

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1826 esas numaralı İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzam ile katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

05.10.2017

Mustafa Baloğlu

Konya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1826)	
ESAS	İçişleri Komisyonu

GEREKÇE

İstanbul İline bağlı Eyüp İlçesi ismini yörede medfun bulunan ve İstanbul'un fethinin manevi komutanı olarak milletimizin gönlünde mümtaz bir yeri olan sahabe Halit Bin Zeyd Ebu Eyyüp El-Ensari Hazretlerinden almaktadır.

Adı geçen sahabe halk arasında Eyüpsultan olarak bilinmekte, mezarı Eyüpsultan Türbesi, adına inşa edilen camii ise Eyüpsultan Camii olarak anılmaktadır. Yöre halkı, milletimiz ve hatta yurt dışında "Eyüpsultan" ismiyle bilinmesine rağmen ilçe için kullanılan "Eyüp" ismi Eyüpsultan isminde bulunan mana ve mefhum ve mahiyeti ifade etmede yetersiz kalmaktadır.

İlçe isminin halk arasında bilinen ismiyle anılması ve milletimizin kültür, inanç ve milli değerferinin yaşatılması amacıyla Eyüp isminin "Eyüpsultan" olarak değiştirilmesi öngörülmektedir.

5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine eklenen fıkra ile elektronik ortamda kişiye ait tek bir kayıt tutulması amaçlanmaktadır.

5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle kişiye ait velayet ve vesayet bilgilerinin nüfus kayıtlarında tutulması amaçlanmaktadır.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte uygulama kabiliyeti kalmayan bazı hükümlerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ MEHMET MUŞ VE
4 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ (2/1826)

**İSTANBUL İLİ EYÜP İLÇESİNİN ADININ EYÜPSULTAN OLARAK DEĞİŞTİRİLMESİ
VE NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) İstanbul İline bağlı “Eyüp” İlçesinin adı “Eyüpsultan” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı maddenin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.”

“(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Alt Komisyon Raporu

Esas No: 1/868 Esas Numaralı

Tasarı ve 2/1826 Esas Numaralı Teklif

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 25/7/2017 tarihinde Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça 27/7/2017 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/868 esas numaralı “Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile 2/1826 Esas Numaralı “İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 3/10/2017 tarihindeki toplantısında birleştirilmiş ve görüşmelerde 1/868 esas numaralı Tasarının esas alınması kararlaştırılmıştır. Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu temsilcilerinin katılımlarıyla yapılan toplantıda verilen önerge doğrultusunda, tasarının ve birleştirilen teklifin daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi DÜLGER’in Başkanlığında, Kocaeli Milletvekili Cemil YAMAN, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit AYDIN, Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü NAZLI, Iğdır Milletvekili Nurettin ARAS, Bartın Milletvekili Muhammet Rıza YALÇINKAYA, İzmir Milletvekili Murat BAKAN, İstanbul Milletvekili Hüda KAYA ve Muğla Milletvekili Mehmet ERDOĞAN’dan oluşan Alt Komisyon; 4 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu temsilcilerinin katılımlarını da sağlamak suretiyle yapmış olduğu çalışmalarını tamamlamıştır.

Alt Komisyonunda Tasarı üzerinde yapılan görüşmeler sırasında;

Tasarının;

1’inci maddesi ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3’üncü maddesindeki bazı tanımların değiştirildiği, zaman içerisinde ortaya çıkan yeni tanımlar nedeniyle bu düzenlemeye gerek duyulduğu,

2 nci maddesi ile tek kayıt sistemi getirilerek elektronik arşiv projesinin amaçlandığı,

3 üncü maddesi ile velayet veya vesayetine ilişkin mahkeme kararlarının da kütük bilgisi içinde yer almasının ve bu bilgilerin elektronik ortamda tutulmasının amaçlandığı, açıklanmıştır.

4 üncü maddesi ile yabancıların kaydı ile ilgili statülerde değişiklik yapan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu uyarınca değişiklik yapıldığı belirtilmiş, ancak düzenlemede herhangi bir sınırlama öngörülmemesi üzerine 6458 sayılı kanuna bir atıf yapılması amacıyla değişiklik önergesi ile birlikte madde kabul edilmiştir.

5 inci madde ile doğum bildirimleri doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabileceği ve sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildiriminin nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılacağı ve beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılacağı açıklamıştır. Ancak bu maddeye ilişkin olarak hastanelerde bürokratik iş yükünü artıracığı, kayıtların sağlıklı tutulmasını etkileyeceği ve İçişleri Bakanlığı’nın görev ve yetkisi dahilindeki nüfus işlemlerinde Sağlık Bakanlığı’nın da dahil olmasının yanlış olduğu eleştirileri yapılmıştır.

6 ncı madde ile mevcut olan evlendirme memurluklarının içine il ve ilçe müftülüklerinin de ekleneceği, müftülüklerin diğer evlendirme memurlarıyla farklı bir nikah işlemi yapmayacağı; müftülüklerin de aynı metni, terimleri kullanacaklarını ve aynı kütüğü imzalatacaklarını ve ayrıca yürürlükteki mevzuata göre mabetlerde nikah işlemleri yapılamayacağı açıklanmıştır. Bu maddeye

yönelik yapılan eleştirilerde, müftülüklerle nikah kıyma yetkisinin verilmesinin Türkiye'nin öncelikli meselelerinden olmadığı, yetkilendirmenin toplumda ayrışmalara yol açacağı ve anayasanın temel ilkelerine aykırı olduğu eleştirileri getirilmiştir.

7 nci maddesi ile yapılan düzenlemeyle babalarıyla aralarında soy bağı mahkeme kararıyla oluşan çocukların ve babası tarafından tanınan çocukların baba soyadını almalarına ve baba hanelerine tescil edilmesine imkân sağlandığı belirtilmiştir.

8 inci maddesi ile ölü olması muhtemel kişilerin ölüm tescili yapılması ve bu kişilerin sağ olduklarının tespit edilmesi halinde kayıtlarının açılması öngörülürken, görüşmeler neticesinde; ölü olması muhtemel kişiler hakkında bir araştırma yapılarak durumun tespit edilmesi ve sonrasında da ölüm tescilinin yapılması yönünde değişiklik yapılmıştır.

10 uncu maddesi ile nüfus bilgilerinin güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulanabilmesi ve sonucun fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilecekleri şekilde genişletilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

11 inci madde yapılan düzenleme ile hizmet sunumunda doğrudan adres bilgilerini esas alarak işlem tesis eden elektrik, doğal gaz şirketleri gibi alt yapı kuruluşları ile finansal kuruluşlara adres bilgilerinin paylaşımına imkân sağlandığı açıklanmıştır. Komisyon görüşmelerinde kişilere has bu tür bilgilerin finansal kurumlar gibi kamu kurumları dışındaki kurumlara verilmesi yanlış olduğu eleştiri getirilmiştir.

13 üncü maddesi ile adres bildirimlerinde bildirim yükümlülüğü ve süresine ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek bu konuda bürokrasinin en aza indirilmesinin ve işlemlerin süratli bir şekilde yapılmasının amaçlandığı,

14 üncü maddesi ile 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yapılan değişiklik ile kuruluşlarca kendilerine beyan edilen adres değişikliği beyan formlarının on işgünü içinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne veya kurumun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilmesinin öngörüldüğü,

16 ncı maddesi ile 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde yer alan “kesinleşme” ibaresinin, “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirildiği, böylece mahkeme kararlarına ilişkin tebligatların geç gelmesi ve geriye dönük atılan kesinleşme tarihleri nedeniyle mahkeme yazı işleri müdürlerine idari para cezası uygulanması nedeniyle bu konuda yaşanan sorunların giderilmesinin amaçlandığı,

17 nci maddesi ile 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde yer alan “özel” ibaresi her işlemde özel vekâletname aranacağı izlenimini doğurduğundan özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesi ibaresinin yürürlükten kaldırıldığı,

18 inci maddesi ile 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine fıkra eklenmiş ve yersel yazımdan önce ölenler yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca aile kütüklerine alınmadığından bu düzenleme ile yersel yazımdan önce ölmüş olup da aile kütüklerine kaydı yapılmayan kişilerle ilgili yaşanan mağduriyetin giderilmesinin amaçlandığı,

21 inci maddesi ile atık defter kayıtlarına dayanılarak nüfus kütükleri üzerinde idarece düzeltme yapılamayacağı, bu defterlerden çıkartılan kayıtlara kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmayacağına yönelik düzenleme yapıldığı,

22 nci maddesi ile aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesinin Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınmasının öngörüldüğü,

23 üncü maddesi ile Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamı dışındaki idareler ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı alınmasının ve coğrafi koordinatlarla tanımlanmış adres verilerinin de ücretlendirilmesinin amaçlandığı,

24 üncü maddesi ile 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde yapılan değişiklik ile beş gün içinde nüfus müdürlüklerine bildirilmeyen doğum olaylarında sağlık personeline idari para cezası uygulanmamasının öngörüldüğü,

25 inci maddesi ile İçişleri Bakanlığına nüfus ve vatandaşlık hizmetlerine ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlar ile dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme veya tescil yetkisi verilmesi ve nüfus olaylarına ait dayanak belgeleri ile adrese ilişkin bildirimlerin elektronik ortamda gönderilmesi veya tescili yetkisinin verilmesi mümkün hale getirilerek nüfus olaylarının süratli bir şekilde tescilinin amaçlandığı,

26 ncı maddesi ile kişinin iki yıl içerisinde, yazılı olarak yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne başvurması kaydıyla; 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun incelemesi sonucu vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebileceği düzenlenmesinin öngörüldüğü,

27 nci maddesi ile yürürlükten kaldırılan hükümlere yer verildiği,

28 inci maddesi ile Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esasların günün değişen şartlarına göre belirlenmesine imkân sağlandığı, açıklanmıştır.

29 uncu maddesi ile millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların vatandaşlık taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesinin öngörüldüğü ifade edilmiştir. Görüşmelerde reddetme yetkisinin Bakanlığa değil Bakanlar Kurulunca reddedilmesi gerektiği yönünde eleştiriler getirilmiştir.

30 uncu maddesi ile, vatandaşlığa alınma talebinde bulunan yabancının başvurusu için aranan ikamet süresi içinde Türkiye dışında bulunacağı sürenin altı aydan oniki aya çıkarılmasının öngörüldüğü ifade edilmiştir.

31 inci maddesi ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanlarının vatandaşlığı kazanmalarının önlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir. Bu düzenleme Komisyon görüşmelerinde genel ahlak kriterinin muğlak olduğu gerekçesiyle eleştirilmiştir.

33 üncü maddesi ile vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişilerin, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilmelerine imkân tanındığı belirtilmiştir. Görüşmelerde bu düzenleme devlete geçmişte sorumluluğunu yerine getirmeyenin gelecekte sorumluluğunu yerine getireceği konusunda güven olamayacağı ve vatandaşlığa alınmanın Bakanlar Kurulunun kararıyla yapılması gerekçeleriyle eleştirilmiştir.

34 üncü maddesi ile on sekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kaydedilmemiş olan ve yabancı devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin başvuru aşamasından tescil işlemine kadar olan sürecin çok uzun ve yapılan tahkikatların sağlıklı olmaması nedeniyle gösterdiği ailenin mensubu olduğuna dair tıbbi rapor ibraz edilmesi halinde doğrudan aile kütüklerine tescil edilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.

Bu görüşmeleri müteakip Tasarı’nın maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

- 1, 2 ve 3’üncü maddeleri aynen,

- 4’üncü madde ikamet izni şartı aranmaksızın kimlik numarası verilen yabancılar konusunda karışıklıklara neden olabileceğinden maddede değişiklik yapılması suretiyle,

- 5 ila 7'nci maddeleri aynen,
- 8'inci madde ölü olması muhtemel kişilerin kayıtlarının kapatılması yerine önce durumlarının araştırılması sağlanıp daha sonra ölü oldukları tespit edilenlerin ölümlerinin tescili konusunda değişiklik yapılmak suretiyle,
- 9 ila 12'nci maddeleri aynen,
- 13'üncü madde güvenli elektronik imza, mobil imzayı da kapsadığı için değişiklik yapılmak suretiyle,
- 13'üncü maddeye Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Adres Kayıt Sistemi ve Mekânsal Adres Kayıt Sistemine dayanak oluşturan yapı belgelerinin düzenlenmesi ve bilgilerin ulusal adres veri tabanından tutulması amacıyla yeni bir fıkra eklenmesi suretiyle,
- 14 ila 16'ncı maddeler aynen,
- 17'nci madde anlamdaki karışıklığa son vermek amacıyla değişiklik yapılmak suretiyle,
- 18 ila 26'ncı maddeler aynen,
- 27'nci maddede 5460 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin 2'nci fıkrasının hükmü uygulama alanı kalmadığı için ilgili fıkra Kanundan çıkarılması için değişiklik yapılmak suretiyle,
- 28 ile 29'uncu maddeleri aynen,
- 30'uncu madde ile 5901 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin birinci fıkrasındaki “altı” ibaresinde değişiklik öngörmekte; tasarının 30'uncu maddesi “dokuz” ibaresinin “oniki” şeklinde değişiklik yapılmak suretiyle,
- 31 ila 35'inci maddeler aynen,
- 36'ncı madde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce üstlenilecek pasaport ve sürücü belgeleri iş ve işlemlerinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan kadroların ihdası amaçlanarak değişiklik yapılmak suretiyle,
- İstanbul İline bağlı “Eyüp” İlçesinin adının “Eyüpsultan” olarak değiştirilmesi amacıyla yeni bir madde ihdas edilmek suretiyle,
- kabul edilmiştir.
- Raporumuz, İçişleri Komisyonu Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>M. Hilmi Dülger</i>	<i>M. Rıza Yalçınkaya</i>	<i>M. Müfit Aydın</i>
Kilis	Bartın	Bursa
	(Muhalefet şerhim vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Nurettin Aras</i>	<i>Hüda Kaya</i>	<i>Murat Bakan</i>
Iğdır	İstanbul	İzmir
	(Şerhimiz vardır)	(Şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Cemil Yaman</i>	<i>Mustafa Şükrü Nazlı</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Kocaeli	Kütahya	Muğla
		(Muhalefet şerhimiz var)

MUHALEFET ŞERHİ

Bakanlar Kurulu'nca 25/07/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 27/07/2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonu'na havale edilen "Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile komisyonumuzun toplanmasına saatler kala AKP Milletvekillerinin imzasını taşıyan ve İstanbul'un Eyüp ilçesinin isminin "Eyüpsultan" olarak değiştirilmesine yönelik kanun teklifi ile birleştirilerek Komisyonumuzun 3/10/2017 tarihli toplantısında İçişleri Bakanı ve yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüş, tasarının tümü ve "tartışmalı" maddelerinin yeniden değerlendirilmesi için Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Oluşturulan Alt Komisyon, 04/10/2017 tarihinde çalışmasını gerçekleştirmiştir.

Komisyonumuza havale edilen metin incelendiğinde, Tasarıda Anayasa, kanun, yönetmelik ve TBMM İç Tüzüğü'ne aykırılıklar içeren düzenlemelerin olduğu görülmekle birlikte, muhalefet şerhi ile tasarıya ilişkin değerlendirme, eleştiri, itiraz ve katkılarımız sunulmaktadır.

Öncelikle tasarının üst komisyonda görüşülmesine ilişkin usul hatası yapılmıştır. Zira, tasarının milletvekillerinin çalışma odalarına dağıtımı 02/10/2017 tarihinde gerçekleşmiştir. TBMM İç Tüzüğü'nün 36'ncı maddesinde "*Komisyonlarda bekleme süresi*" başlığıyla şu hüküm yer almaktadır:

"Komisyonlarda havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak komisyon başkanınca resen ve komisyon üyelerinden beşi tarafından istenirse, bastırılarak komisyon üyelerine dağıtılır. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar."

Bu hükme göre dağıtımının üzerinden 48 saat geçmeden tasarının görüşülmesine Komisyonumuzda, usulsüz olarak başlanmıştır. Komisyon Başkanı AKP Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Celalettin GÜVENÇ, tasarının duyurusunu iç tüzüğe göre yaptığını ve tartışılacak bir durum olmadığını ileri sürerek, konuyu geçiştirmiştir.

Vatandaş memnuniyetinin sağlanması, çağdaş yönetimlerin ana ilkelerinden birisidir. Aynı şekilde yönetimlerin temel hedeflerinden biri de vatandaşlarını sosyal yönden huzur ve barış içinde yaşatmak ve ekonomik olarak ta zenginleştirmek olmalıdır. Komisyonumuzda ele alınan tasarı, nüfus ve vatandaşlık konuları bakımından oldukça önem taşımaktadır. Nüfus ve vatandaşlık konularında yapılan ve yapılacak olan değişiklikleri tasarının gerekçesine baktığımız zaman iletişim ve bilişim alanlarındaki gelişmelere bağlı olarak ele alındığını ve bu nedenle de onun yarattığı hıza uygun olarak değiştirmek gerekçesine dayandığını görülmektedir. İnsan, toplum ve devlet ilişkilerinin yeterince önemsenmediği anlaşılmaktadır.

Şöyle ki, gerekçede bir yandan sözlü beyan esasları öne çıkarılmakta ve bunların doğruluğu yaptırılacak tetkik ve tahkikatlara bırakılırken, aynı gerekçede "yapılan tahkikatların sağlıklı olmadığı" vurgusu yapılmaktadır. (Gerekçe madde 34) Nüfus ve vatandaşlık iş ve

işlemlerinin sözlü beyan esasına dayandırılması ve bunların sonradan yapılacak tahkikatlarla doğruluğunun saptanması çağdaş bir yöntem değildir ve gerekçenin temelini oluşturan bilişim ve iletişim teknolojilerine de uygun düşmemektedir.

Esasen, bilişim ve iletişim teknolojisi dediğimiz şey de insan aklının ürünüdür. Yani, insandan daha iyi durumda ve daha ileride değildir. Tasarıda teknolojinin kötüye kullanılması olasılığı düşünülmemiş ve kötüye kullanıma dair cezai yaptırımlar yeterince hüküm altına alınmamıştır.

Tasarının getirdiği yeni düzenlemelerle birlikte, **6'ncı maddesi ile Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 22'nci maddesindeki "evlendirme yetkisi bulunan görevliler" arasında il ve ilçe müftülükleri de eklenerek il ve ilçe müftülüklerine nikah kıyma yetkisi verilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu düzenleme, tasarının Meclis'e sevk edilmesinden itibaren toplumun değişik ve geniş kesimlerinde tepkilere neden olmuştur.**

Belirtmek gerekir ki ülkemizde toplumsal ve sosyal sorunlar giderek derinleşmektedir. Ülkemizde vatandaşın banka borcu 14 yılda 63 kat artmış, her 4 gençten biri işsiz, çiftçi toprağını terk etmekte, işlediğimiz tarımsal alan miktarı 4.5 milyon hektar azalmıştır. Sürekli değişen yap-boz tahtasına dönüşen eğitim sistemi tüm öğrencileri ve ailelerini perişan etmiştir. UNICEF'e göre Türkiye, eğitim kalitesinde 41 ülke arasında yapılan değerlendirmede 41. Sıradadır. 2015-2016 eğitim yılında okula devam etmeyen 143.000 kız çocuğumuz vardır ve son 15 yılda ülkemizde boşanmalar yüzde 38, fuhuş yüzde 790, çocukların cinsel istismarı yüzde 434, cinsel taciz yüzde 449, uyuşturucu bağımlılığı ise yüzde 678 oranında artmıştır. Ülkemizdeki çocuk hükümlü sayısı 5 yılda 5 kat artmış, 2002/2016 yılları arasında 5 bin 734 kadın cinayeti gerçekleşmiştir. Son 10 yılda 482 bin kız çocuğu ülkemizde zorla evlendirilmiştir.

Artık bir yaraya dönüşen bu sosyal sorunların dışında, ülkemiz FETÖ, PKK, IŞİD gibi terör örgütlerinin hain eylemlerini gerçekleştirdiği, sivil vatandaşlarımızı ve güvenlik güçlerimizi şehit verdiğimiz diğer taraftan da yabancı istihbarat örgütlerinin, devletlerinin Suriye ve Irak'ta devam eden iç savaş üzerinden ülkemizin geleceğini tehdit eden adımlar attığı bilinen bir gerçektir. İktidarın dış politikaya ilişkin karar ve tasarrufları bölgemizde ciddi riskler ile karşı karşıya bırakmıştır. Tüm bu ahval ve şerait içinde, ülkenin bu kadar yakıcı sorununu bırakarak parlamentonun "il ve ilçe müftülüklerine" nikah yetkisi vermeyi tartışması; şehitlerimize ve onların aziz hatırasına saygısızlık, milletin sorunlarına da sırtının dönülmesi anlamına gelmektedir.

Belirtmek gerekir ki, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıydırma yetkisi verilmesi, Anayasa'ya ve anayasamızın ruhuna da açıkça aykırıdır ve Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma ve Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacını güden devrim kanunlarını zaafa uğratma, dolayısıyla Anayasayı delme çabasından başka bir şey değildir. Ayrıca, 1926 yılında uygulanmaya başlanan ve Türk kadınının toplum yaşantısında erkeklerle eşit birey olmasının yolunu açmış olan Medeni Kanun'a da aykırı bir düzenlemedir. Medeni Kanunumuz, Cumhuriyet dönemimizin en önemli kazanımlarından birisidir ve hukuk devleti olmanın önemli adımlarından birini oluşturmaktadır. Kadın erkek demeden tüm yurttaşlara hak ve özgürlükleri tanıyan ve

bunun kullanılmasını hukuk ile güvence altına alan anlayışa geçişte çok önemli bir adımın yok sayılması asla kabul edilemez.

Çünkü, resmi nikah, Anayasamızın 174/4. maddesiyle koruma altına alınmış olan İnkılap Kanunları arasında sayılmaktadır. Aynı maddede resmi nikâhı kimin kıyabileceği açık ve net şekilde yazılmıştır; Medeni Kanun'daki gibi 'evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağı' belirtilmektedir. Söz konusu düzenleme ile "evlenme memuru" olarak kılınacak müftülüklerin görev alanı ise dini alanla sınırlıdır. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8'inci maddesine göre; "Müftülükler" "(Diyanet İşleri) Başkanlığı'nın taşra teşkilatıdır ve il müftüleri Diyanet İşleri Başkanlığına, ilçe müftüleri ise il müftülüklerine bağlıdır. Yasaya göre, "İl ve ilçe müftüleri, bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler"

Kanundan da açık olarak görüldüğü üzere il müftüleri, illerde Diyanet İşleri Başkanlığı'nı temsil etmektedir, dini müesseseleri yönetmekle ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenlemekle görevlidir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yasasındaki görev tanımı ise "İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek" tir.

"Evlendirme memuru" ise ilgili yönetmeliğe göre belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve ilgili dış temsilciliklere evlendirme memurluğu görev ve yetkisi verebilmektedir. Dolayısıyla, evlendirme memurlarının görev tanımları ile müftülerin görev tanımları birbirinden tamamen farklıdır ve Müftülerin, evlendirme memurlarının arasına alınması dayanaksız ve temelsizdir.

Tasarıda, maddenin gerekçesi olarak "Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir" ifadeleri yer almaktadır. Öyle ise bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyulmuştur? Yetki verilen kurumların hangi aşamada yetersizliği söz konusu olmuştur da, böyle bir adım atılmıştır? Kanun gerekçesinde belirtildiği üzere evlenme işlemleri aksamakta ya da evlendirme memuru sayısında sıkıntı mı yaşanmaktadır? Böyle bir ihtiyaç olsa dahi, evlendirme memuru görevlendirme konusunda çok sayıda idari personel tercih edilebilecekken, neden müftülükler gündeme getirilmiştir? Böyle bir ihtiyaç hasıl ise, belediyelere neden evlendirme memuru kadrosu ihdasına yönelik bir düzenleme yapılmamaktadır? Bu ve benzeri sorular yanıtlanmadan, tasarısındaki madde ve gerekçe gerçeklikten uzak kalacaktır.

Söz konusu düzenlemenin toplumsal sorunları, toplumda ayrışma yaratacağı ve toplumsal barışı bozacağı da açıktır. Maddenin bu şekliyle kabulü halinde vatandaşlar, "dini nikah töreniyle evlenenler" ve "resmi nikah töreniyle evlenenler" olarak ayrışacaktır. Toplum, "müftüye nikah kıydıranlar" ve "belediyeye nikah kıydıranlar" diye bölünecektir. Müftülere nikah kıydıranların ne kadar dindar, belediyelere nikah kıydıranların ise dinsiz olduğu teması işlenecektir. Farklı din ve mezheplere inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasına, daha nikah kıyılmadan nikahı kimin kıyacağına dair araya ikilik girecektir. Dini nikah töreniyle gerçekleştirilen evlilikler, toplu halde gerçekleştirilecek ve bu toplumsal bir ritüel haline gelecektir. Oysa, anayasamıza göre;

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”. Dolayısıyla; Hıristiyan, Yahudi vatandaşlarımız, ya da toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturan Alevi vatandaşlarımız, ya da Hanefilik dışında diğer mezheplere aidiyet duyan vatandaşlarımız belirtilen “eşitlik ilkesi” uyarınca papazın ya da hahamın önünde bu hakkı kullanmak ister ise nasıl bir uygulama olacaktır? Bu sorunun cevabı halen meçhuldür.

Yukarıda da belirtildiği üzere, itirazımızı kesinlikle müftülerin görevleri arasında da bulunan ve resmi nikahın ardından gerçekleştirdikleri ve Medenî Kanunumuza göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra ettikleri işleme, diğer bir deyişle “dini nikaha” ait değildir. Zira İslam inancına sahip olan vatandaşlarımız, resmi nikahlarının ardından; ruhani ve vicdani dünyasını kapsayan bu işlemi yıllardır gerçekleştirmektedir ve konuya itiraz asla söz konusu değildir.

“Avrupa’da papazlar, kilisede kıyıyor; bizde müftüler kıyınca mı sorun oluyor” yaklaşımı da doğru değildir. Zira Kilise kavramı Hıristiyanlık’ta yalnız ibadethaneyi değil, kurumsal olan Hıristiyan dinini ve kimliğini de kapsamaktadır. Bir nevi devlet gibi kurumlaşmıştır ve doğumdan itibaren her şeyin kaydı tutulmaktadır. Oysa, ülkemizde bu anlamda, buna tam karşılık gelen bir kurum yoktur. Bu yüzden de karşılaştırmak sağlıklı sonuç vermeyecektir. Avrupa’da laik bir devlet olan Fransa’da din adamları nikah kıymamaktadır. Almanya’da Katolik kiliselerinde nikah kıyılmakta fakat resmi nikah olarak kabul edilmemektedir. Protestan kilisesi ise kendisine tanınan olanağı kullanmamayı tercih etmiştir. Dini nikahı resmi nikah olarak tanıyan İngiltere ise tüm inanç gruplarına bu hakkı tanıyarak vatandaşları arasında ayırım yapmamıştır ancak tüm bu mukayeseler ülkelerin tarihinden bağımsız değildir. Türkiye Cumhuriyeti devrimlerinin bir parçası olan Medeni Yasa ile seçme ve seçilme hakkı ve medeni nikah hakkı Avrupa’da birçok ülkeden önce ülkemizde kabul edilmiştir. Resmi nikah yurttaşlarımızın kendi inanç ve ritüellerine uygun olarak evliliklerinin kutsanması için dini nikah yapmalarına engel olmamaktadır. TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde yaşayan yurttaşlarımızın % 85.9’u resmi nikahtan sonra dini nikahta kıydırmaktadır bu bakımdan da ülkemizde bir sorun, engel yoktur.

Bu maddeye ilişkin netice olarak, Anayasal ve yasal aykırılıklar ortada iken; TBMM İçtüzüğü’nün 38’nci maddesine göre bu düzenlemenin zaten komisyondan derhal çekilmesi gerekmektedir. İç tüzük 38’nci maddesi “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakerelerine geçmeden reddeder” hükmüne amirdir. Görüldüğü ve yukarıda açıklandığı üzere, bu düzenleme Anayasamızın metin ve ruhuna, yasalara aykırılık oluşturmaktadır. Maddenin tasarı metninden çıkarılması önergemiz ve itirazlarımız kabul görmemiştir.

Tasarının diğer tartışmalı ve düzeltilmesinde yarar görülen maddelerine ilişkin düşüncelerimiz şunlardır:

MADDE 5: Bu madde ile doğum olayının rapor veya resmi belgeye dayalı olarak ve doğumun gerçekleştiği sağlık kuruluşuna da yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır. Ancak, maddenin 4 üncü fıkrasında “Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla

mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yapılır” denilmektedir.

Bu düzenleme ile beraberinde bazı önemli sorunları da beraberinde getirecektir. Zira, ülkemizde ne yazık ki çocuk yaşta evlendirme sonucu ve tecavüz sonucu doğan çocukların olduğu bilinmektedir. Böyle durumlarda doğum yapanın ve/veya yakınlarının çocuğa vereceği zararların takibi, ya da çocukların kayıt altına alınmasına yönelik işlemin sadece aile hekimlerinin üzerine yüklenmesi doğru bir iş olarak görünmemektedir.

Keza aynı maddenin 1. Fıkrasında hükmü bildirim süresini 30 gün olarak belirtilmesine rağmen 2. Fıkrasında sağlık görevlilerine bildirme için 5 gün süre tanınması sağlıklı bir yaklaşım değildir. Maddede belirtilen 30 ve 5 günlük süre sınırlamasının neye göre belirlendiği açığa kavuşturulmalıdır.

MADDE 6: Bu madde Anayasa’nın 2., 10., 4. Ve 174/4 maddelerine aykırıdır. Maddenin bu şekilde kabulü halinde vatandaşlar, “dini nikah töreniyle evlenenler” ve “resmi nikah töreniyle evlenenler” olarak ayrışacaktır. Toplum, “müftüye nikah kıydıranlar” ve “belediyeye nikah kıydıranlar” diye bölünecektir. Müftülere nikah kıydıranların ne kadar dindar, belediyelere nikah kıydıranların ise dinsiz olduğu teması işlenecektir. Farklı din ve mezheplere inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasında, daha nikah kuyılmadan nikahı kimin kuyacağına dair araya ikilik girecektir. Oysa, anayasamıza göre; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”. Dolayısıyla; Hıristiyan, Yahudi vatandaşlarımız, ya da toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturan Alevi vatandaşlarımız, ya da Hanefilik dışında diğer mezheplere aidiyet duyan vatandaşlarımız belirtilen “eşitlik ilkesi” uyarınca Anayasa’ya uygun esaslarda evlilik akdini imzalamalıdır.

MADDE 28: Mevcut yasanın, “yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasına” ilişkin hükmü değiştirilerek İçişleri Bakanlığı’na yetki verilmektedir. Yasadaki “Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı bu kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığı kazanabilir” hükmüne tasarı ile ek yapılmakta ve “Bu kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle bakanlıkça belirlenir” denilmektedir. İçişleri Bakanlığı’na bu konuda tek başına geniş bir yetki sağlanması, üzerine düşünülmesi gereken önemli bir konudur. Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak ilke ve esaslara ilişkin yetkiler neden kanunla belirlenmemekte ve neden Bakanlar Kurulu devre dışı bırakılarak, yetki tek bakanlığa verilerek geniş bir alan bırakılmaktadır?

MADDE 31: 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca bir Türk vatandaşı ile evlenme, doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmamaktadır. Ancak, bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilmektedir.

Madde, Türk vatandaşlığını kazanmak için başvuru yapacak kişilerde aranacak şartlar arasında “genel ahlak” ibaresini eklemektedir. “Genel ahlak” soyut ve sübjektif ve herkese göre anlamı da değişen bir kavramdır.

Ayrıca, aynı cinsle evliliğin yasal olduğu bir Avrupa ülkesi vatandaşının Türk vatandaşlığına geçmesi durumunda ne olacaktır? “Genel ahlak” kriteri bunun için mi getirilmektedir?

MADDE 33: 1/868 esas numaralı tasarının 33.maddesinin 3. Fıkrası mükerrer olduğundan kanun yapma tekniğine aykırıdır. Bu nedenle madde metninden çıkartılmalıdır.

Alt komisyon çalışmaları sırasında ise bu komisyonun kurulduğu tarihten itibaren ülkenin sorunlarının iktidar ve muhalefeti ile karşılıklı uzlaşısı ve tam bir mutabakatla gerçekleşmesi yolunda gayretimiz muhalefet milletvekilleri olarak komisyon çalışmalarına yansıtılmış, vatandaşın daha iyi ve etkin hizmet alacağını düşündüğümüz konular karşılıklı mutabakatla geçirilmiş, görüşülmekte olan tasarının 13.maddesinin 1.fıkrasında yer alan “elektronik imza veya mobil imza” ibaresinin “veya güvenli elektronik imza” olarak değiştirilmesi; aynı tasarının 4.maddesinin 1.fıkrasının “6458 sayılı Uluslararası Koruma ve Yabancılar kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye ve yabancı kütüğüne kaydetmeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu kapsamın dışındadır” şeklinde değişmesi; 8. Maddenin “(2) merkezi veri tabanında yer alan kayıtlara göre uzun işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişiler Genel Müdürlükçe tespit edilir. Tespit edilen kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir.” şeklinde değişmesi; tasarının 7. Maddesine “Bir işleme” ibaresinden sonra gelmek üzere “nüfus idarelerindeki işlemlere” ibaresinin eklenmesi hususları, komisyon üyelerinin tam bir mutabakatı ile gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen hususlar göz önünde bulundurularak, muhalefet ettiğimiz maddelerin yeniden gözden geçirilip, tüm komisyon üyelerinin değerlendirmeleri dikkate alınarak, ortak akıl çerçevesinde tasarının yeniden değerlendirilmesi için muhalefet şerhimizin dikkate alınması hususunda gereğini arz ederiz.

Murat Bakan

İzmir

M. Rıza Yalçınkaya

Bartın

ALT KOMİSYON METNİ

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (k), (o), (ö), (cc) ve (çç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: İl, ilçe, köy ve köy bağlıları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli sözel ve mekânsal verileri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Merkezi veri tabanında tutulan kayıtların kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler ile paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulan verileri,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,”

“gg) Veri Paylaşımı Kurulu: Merkezî veri tabanında yer alan bilgilerin paylaşımına ilişkin talepleri değerlendirmek üzere oluşturulan kurulu,

ğğ) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,”

MADDE 2- 5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ı) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara, kimlik numarası vermeye ve yabancılar kütüğüne kaydetmeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.”

“(3) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvurular üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.”

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş işgünü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimini; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılır.

(5) Doğum bildirimini; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildiriminin dış temsilciliğe bizzat yapılamaması halinde yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.”

MADDE 6- 5490 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, il ve ilçe müftülüklerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5490 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin başlığı “Tanıma ve babalığa hüküm” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Tanınan veya babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilir.”

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî veri tabanında yer alan kayıtlara göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişiler Genel Müdürlükçe tespit edilir. Tespit edilen kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir.”

MADDE 9- 5490 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

MADDE 10- 5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kişiler; kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus müdürlüklerinden alınmış diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahiptir.”

MADDE 11- 5490 sayılı Kanunun 45 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, finansal hizmet veren kuruluşlar ile adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler. Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlı kurumlar veya tüzel kişiler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi halinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir.

(5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder.

(6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.

(8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel idaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.

(5) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri saklıdır.”

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen veya güvenli elektronik imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimi, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet sunan kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.

(8) Yetkili idareler adres oluşumuna dayanak teşkil eden yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdür.”

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet sunan kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 57- (1) Nüfus idarelerindeki işlemlere esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletname ibrazı ile mümkündür.”

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

MADDE 19- 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 5490 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin başlığı “Atik veya eski aile kütükleri” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Atik defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin maddi hataların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işleminden kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınmaz.” açıklaması yapılır.”

MADDE 22- 5490 sayılı Kanununun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

MADDE 23- 5490 sayılı Kanununun 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her takvim yılı 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

MADDE 24- 5490 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bu Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıkları ve 15 inci maddesinde belirtilen sağlık personeline,”

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara veya dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme ya da tescil yetkisi verebilir. Dayanak belgelerinin tescil yetkisi verilen kurumlarda muhafaza edilmesine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını, kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğünce gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) Ölüm olayları, nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere bildirilmez. Kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespiti Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılır. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgiler elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilir.

(2) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 26- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Kişinin iki yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurumlarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğünce düzeltilir.

Evlat edinilen çocuğun ana ve baba adı

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadları yazılır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.”

MADDE 27- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 29- 5901 sayılı Kanununun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 30- 5901 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “oniki” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi “, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5901 sayılı Kanununun 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Maddi hataların düzeltilmesi ve tamamlama

MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata veya eksikliğin bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Genel Müdürlükçe düzeltme veya tamamlama kararı alınır.”

MADDE 33- 5901 sayılı Kanununun 43 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk vatandaşlığını kaybeden veya ıskat edilenler

MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler, başvurmaları halinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(2) Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(3) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler; ana veya baba, bunların ölmüş olması halinde, varsa kardeşleri ile hısımlığını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri durumunda Türk vatandaşlığını kazanır.”

MADDE 35- 5901 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 36- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- (1) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 37- (1) İstanbul İline bağlı “Eyüp” İlçesinin adı “Eyüpsultan” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 38- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLAT: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
MİAH	Daire Başkanı	1	2	2
GİH	Şube Müdürü	1	6	6
GİH	VHKİ	9	1500	1500
AH	Avukat	6	6	6
TH	Mühendis	8	10	10
TH	Tekniker	10	6	6
TH	Teknisyen	10	70	70
TOPLAM			1600	1600

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

09/10/2017

Esas No: 1/868 ve 2/1826

Karar No: 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından 27/7/2017 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 1/868 esas numaralı “Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile 2/1826 Esas Numaralı “İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi Ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 3/10/2017 tarihinde yapılan 4 üncü toplantısında birleştirilmiş ve görüşmelerde 1/868 esas numaralı Tasarının esas alınması kararlaştırılmıştır. Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu temsilcilerinin katılımlarıyla yapılan toplantıda verilen önerge doğrultusunda, tasarının ve birleştirilen teklifin daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesi amacıyla bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyon; 4 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu temsilcilerinin katılımlarını da sağlamak suretiyle yapmış olduğu çalışmalarını tamamlamış ve raporunu komisyona arz etmiştir. Komisyonun 5/10/2007 tarihli toplantısında görüşmelerin alt komisyonun kabul ettiği metin üzerinden sürdürülmesi kabul edilmiştir.

1/868 esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile;

- Velayet ve vesayete ilişkin bilgilerin aile kütüklerinde elektronik ortamda tutulması,
- İkamet izni olmayan yabancılara da kimlik numarası verilme imkanının sağlanması,
- Doğum bildirimlerin rapor veya resmi belgeye dayanılarak yapılması, çocuğa konulan adın üç adı geçmemesi ve doğum bildirimlerinin sağlık kuruluşlarına da yapılabilmesi,
- Belediye ve köy evlendirme memurlukları, nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerimize ilaveten il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetki ve görevi verilmesi,
- Babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocukların, babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilebilmesi,
- Nüfus kütüklerinde uzun süre işlem görmeyen ve suistimal edilmeye müsait kayıtların kapatılması ve bu kayıtlarla ilgili yapılacak araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümlerinin tescil edilmesi,
- Kişilerin, nüfus müdürlüklerine gitmeden kendileri ve alt-üst soylarına ait nüfus kayıt örneği ve yerleşim yeri belgelerini güvenli kimlik doğrulama araçları kullanarak e-devlet kapısı üzerinden sorgulayabilmesi ve bu belgeleri temin edebilmeleri,
- Askerlik çağına gelen erkek nüfusun listesinin kağıt ortamında Milli Savunma Bakanlığına ve askerlik şubelerine gönderilmesi uygulamasına son verilmesi,

– Hastanelere, mahkemelere, dış temsilciliklere ve evlendirme memurluklarına; doğum, evlenme, boşanma, ölüm olayları ile mahkeme kararlarını elektronik ortamda bildirme ve tescil etme yetkisi verilmesi,

– Dışişleri Bakanlığının talebi halinde dış temsilciliklerimizde nüfus ve vatandaşlık işlemlerini yürütmek üzere personel görevlendirilebilmesi,

– Boşanmasına rağmen mahkeme kararı ile kocasının soyadını kullanma izni alan kadının, talebi halinde nüfus müdürlüğüne vereceği bir dilekçe ile mahkeme kararına gerek olmadan evlenmeden önceki soyadını yeniden alabilmesi,

– Kocasının soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece kocasının soyadını kullanma talebi halinde önceki soyadının mahkeme kararına gerek kalmadan bir dilekçe ile nüfus müdürlüğüne kaldırılabilmesi,

– Kamu kurumları ve noterlerce ölüm olaylarının tespitinin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılabilmesi ve bu düzenleme ile mirasçı bildirimlerinin vergi dairelerine, vasiyetname sahibi kişilerin ölüm bildirimlerinin de noterlere kâğıt evrakla bildirilmesi uygulamasının ortadan kaldırılması,

– Yazım ve imla hatası bulunan veya problemlı ad ve soyadların mahkeme kararı gereksizden değiştirilebilmesi,

– Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınan; doğum yeri ve doğum tarihi hatalı olan kişilerin, usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile nüfus müdürlüğüne müracaatları halinde, mahkeme kararı aranmaksızın doğum yeri ve doğum tarihlerinin düzeltilbilmesi,

– Evlat edinilenin, ana ve baba adının kendisini evlat edinmiş olanların soyadlarından farklı olması sebebiyle, yaşanan olumsuzlukların giderilmesi,

– Türk vatandaşlığını sonradan kazanan kişilerin nüfus kayıtlarında yapılan maddi hataların dayanak belgesine uygun olarak Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne süratli bir şekilde düzeltilmesi,

– On sekiz yaşını tamamladığı halde nüfus aile kütüklerine kayıt edilmemiş kişilerin anne veya babasından, bunların ölmüş olması halinde varsa kardeşlerinden tıbbi rapor ibrazı halinde başka bir belge istenmeden tescil işlemi gerçekleştirilmesi,

öngörülmektedir.

2/1826 Esas Numaralı İstanbul İli Eyüp İlçesinin Adının Eyüpsultan Olarak Değiştirilmesi Ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile;

– Eyüp ilçesinin isminin halk arasında bilinen şekliyle anılmasını teminen “Eyüpsultan” olarak değiştirilmesi,

– 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 5 inci maddesine eklenen fıkra ile elektronik ortamda kişiye ait tek bir kaydın tutulması,

– 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle kişiye ait velayet ve vesayet bilgilerinin nüfus kayıtlarında tutulması,

– 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte uygulama kabiliyeti kalmayan bazı hükümlerin yürürlükten kaldırılması,

amaçlanmıştır.

Tasarı ve birleştirilen teklif hakkında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu;

Teknoloji kullanma oranımızın artması ve ihtiyaçlarımızın değişime uğraması nedeniyle nüfus ve vatandaşlık mevzuatımızda güncellemeler yapmanın, yaşanan sıkıntıları ve bürokrasiyi azaltmanın kaçınılmaz hâle geldiğini,

– Tasarıyla elektronik ortamdaki aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kayıt tutulmasının, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasıyla ilişkilendirilmesinin, mükerrer kayıtların önlenmesinin ve tüm işlerde teknik denetim sağlanmasının amaçlandığını,

– Teknolojik imkânlar da kullanılarak bürokrasinin azaltılmasının, hizmet sunumunda etkinlik ve verimliliğin artırılmasının, iş süreçlerinin basitleştirilmesi ve kısaltılmasının, kâğıt şeklinde sunulan bazı hizmetlerin internet ortamında sunulmasının hedeflendiğini,

– Tasarıyla hastanelere, mahkemelere, dış temsilciliklere ve evlendirme memurluklarına elektronik ortamda bildirme ve nüfus olaylarının tescili yetkisinin verilmesinin öngörüldüğünü ve bu sayede adı geçen nüfus olaylarının nüfus müdürlüklerine gitmeye gerek kalmadan elektronik ortamda kolayca tesciline imkân sağlandığını,

– Boşandığı hâlde mahkeme kararıyla kocasının soyadını kullanabilen kadınların istedikleri takdirde sadece nüfus müdürlüğüne vereceği dilekçeyle mahkeme kararına gerek olmadan evlenmeden önceki soyadlarını da yeniden alabilme imkânına sahip olabileceklerini,

– Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınan ve doğum yeri ile doğum tarihi hatalı kişilerin mahkeme kararı aranmaksızın hatalı kayıtları düzeltebileceklerini,

– On sekiz yaşını tamamladığı hâlde aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan kişilerin anne ve babasından, bunların ölmüş olmaları hâlinde ise varsa kardeşlerinin tıbbi rapor ibrazı hâlinde, başka bir belge istenmeden tescil işleminin gerçekleştirilebileceğini,

– Kimlik Paylaşım Sistemi ile nüfus kayıtlarına ilgili kurum ve kuruluşların anlık olarak ulaşabileceğini, böylece kamu hizmetlerindeki etkinlik ve verimliliğin artacağını,

– Hâlihazırda belediye ve köy evlendirme memurlukları, nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerimizde nikâh işlemi gerçekleştirilebildiğini, bu tasarıyla sayılanlara ilave olarak il ve ilçe müftülüklerine de nikâh kıyma yetkisi ve görevi verileceğini, bunun yeni bir nikâh tarzı veya dinî nikâhın resmileşmesi gibi bir uygulama olmayacağını,

– Müftülüklerin de kanunda belirtildiği şekil ve usulde, hatta nikâh kıyacak memurun giydiği cübbeye varıncaya kadar mevcut durumla aynı olacak şekilde nikah kıyacağını,

– Ülkemizde resmî olarak tek bir nikâh kıyma şekli olduğunu ve bunun kurallarının da Medeni Kanunda ve Evlendirme Yönetmeliği'nde açıkça belirtildiğini,

– Medeni Kanunu ve Evlendirme Yönetmeliği hükümlerine göre evlendirme memurunun kamu görevlisi olmak zorunda olduğunu ve müftülerin de devlet memuru olduğunu,

– Vatandaşların kanuni şartlara uymak kaydıyla resmî nikâhını dilediği evlendirme memurluğuna kıydırma hak ve yetkisine sahip olduğunu,

– Nikâhın şeklinin, nikâh merasim mekânlarının ve dinî nikâhla ilgili mevcut hükümlerin değişmeyeceğini, sadece halihazırda nikâh kıyma yetkisi tanımlanmış devlet memurlarına il ve ilçe müftülerin de ilave edileceğini, ifade etmiştir.

– İçişleri Bakanı Komisyon gündemine ilave edilen Eyüp ilçesinin adının Eyüpsultan olarak değiştirilmesine ilişkin teklif hakkında ise; Eyüpsultan’ın çocukluğunun geçtiği yer olduğunu, ilçenin adının orada yaşayanların da kendilerine ait değerlendirmeleriyle Eyüpsultan ismi olarak kullanıldığını, bu nedenle ilçede yaşayanların ilçenin isminin Eyüpsultan olması yönünde istekleri olduğunu ve Komisyonun yapacağı değerlendirmeye bu isteğe karşılık verebileceğini belirtmiştir.

Komisyon üyeleri tarafından ilgili tasarı ve teklif hakkında,

– Ülkenin pek çok sorunu varken Parlamentonun il ve ilçe müftülüklerine nikâh yetkisi vermeyi tartışmaması gerektiği,

– İl ve ilçe müftülüklerine nikâh kıydırma yetkisi verilmesinin Anayasaya açıkça aykırı olduğu,

– Evlendirme memurlarının görev tanımları ile müftülerin görev tanımlarının birbirinden tamamen farklı olduğu, bu nedenle müftülerin evlendirme memurlarının arasına alınmasının dayanaksız ve temelsiz olduğu,

– Nüfus kayıtlarının tek kurum tarafından tutulması gerektiği, ama tasarı ile yeni doğan kayıtlarının yapılması için Sağlık Bakanlığına yetki verileceği, bu kayıtların güvenliğinin İçişleri Bakanlığında olması gerektiği,

– Tasarıya göre nüfus verilerinin bazı kurum ve kuruluşlarla paylaşılacağı, veri güvenliği konusunda alınabilecek bütün tedbirlerin alınması ve herkesin tüm veriye değil ihtiyaç duyduğu verilere ulaşabileceği bir sınırlamanın muhakkak getirilmesi gerektiği,

– Tasarı ile vatandaşlığı kaybedenlerin yeniden vatandaşlığa alınması konusunda birtakım kolaylaştırıcı hükümler getirildiği, halbuki devlete karşı bazı yükümlülüklerini yerine getirmedikleri için vatandaşlıktan çıkartılanların tekrar vatandaş olması durumunda yükümlülüklerini yerine getirmelerinin şüpheli olduğu,

– Vatandaşlığı kaybedenlerin yeniden vatandaşlığa alınması yetkisinin Bakanlar Kurulunun yerine İçişleri Bakanlığına verilmesinin doğru olmadığı,

– Tasarıyla Türk vatandaşlığının kazanılmasına “kamu düzeni ve genel ahlak” kriteri getirildiği, genel ahlak kavramının son derece soyut ve herkesin farklı anlayabileceği bir kavram olduğu,

– Eyüp ilçesinin adının Eyüp Sultan Hazretleri’nden geldiğini herkesin bildiğini, ama bu mantıkla ilçelerin isimleri gözden geçirildiğinde en az 100 ilçenin adının değiştirilmesi gerektiği,

– Sağlık kuruluşlarına doğrudan tescil yetkisi verilmediği, tescil yetkisi verilecek kuruluşlarda Bakanlığın yetkili olduğu, bu yetkiyi İçişleri Bakanlığının uygun gördüğü sağlık kuruluşlarının kullanacağı,

– Sağlık kuruluşlarının Bakanlığın uygun gördüğü; bildirim zorunluluğu, tutanak tutma zorunluluğu gibi yükümlülükleri olacağı,

– Vatandaşlığın kazanılması için konulması öngörülen genel ahlak kavramına ilişkin olarak, genel ahlak kavramı kamu düzeni ve genel ahlak olarak birçok hukuk normunda referans olarak ele alındığı,

– Müftülüklere nikah kıyımaya yetkisi verilmesini öngören düzenlemeyle Türk Medeni Kanunu’na göre yapılması gereken nikâhın şekli ve usulünde herhangi bir düzenleme getirmediği, devletin memuru konumundaki müftünün, evlendirme memuru nasıl yapıyorsa o şartları öğrenmek ve o şartlara göre yapmak zorunda olduğu,

– Tasarının, nüfus işlemlerini bilişim alanında meydana gelen teknolojik gelişmelere uyumlaştırmayı sağlayacağı,

görüş ve eleştirileri dile getirilmiştir.

Komisyonunda yapılan görüşmeler neticesinde alt komisyonun kabul ettiği metnin;

- 1 inci, 2 nci, 4 üncü, 6 ila 10 uncu, 14 ila 22 nci maddeleri, 24 üncü maddesi, 27 ila 32 nci maddeleri ve 37 ila 39 uncu maddeleri aynen;

- 3 üncü, 5 inci, 12 ile 13 üncü ve 33 ila 35 inci maddeleri redakte edilmek suretiyle,

- 11 inci maddesi, İçişleri Bakanlığı'nın, merkezî veri tabanında tutulan verilerin tasarıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin ise kurumların yanı sıra bankalar, sigorta şirketleri ve adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açılması konusunda yetkili kılınması suretiyle değiştirilerek ve redakte edilerek;

- 23 üncü maddesi, yeniden değerlendirme Vergi Usul Kanunu Mükerrer 298 inci maddesinde hükme bağlandığından bu hükme paralellik sağlanması amacıyla redakte edilerek;

- 25 inci maddesi, bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin önlenmesi, ölüm olayının tespitinin kurum ve noterlerce Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılması amacıyla değiştirilerek;

- 26 ncı maddesi, düzeltme işareti kullanılmaması sebebiyle yazılışları ve söylenişleri arasında anlam farklılığı oluşan adların düzeltilmesi amacıyla değiştirilerek;

- 36 ncı maddesi, madde ile tasarıya eklenen ekli listede merkez teşkilatı adına ihdas edilmek istenen Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni kadroları için teknik düzenleme yapılması ve bu kadrolardan bir kısmının taşra teşkilatı adına ihdas edilmesi amacıyla değiştirilerek; kabul edilmiştir.

Alt komisyon metninin tamamı kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi DÜLGER, Kocaeli Milletvekili Cemil YAMAN ve Kütahya Milletvekili Mustafa Şükrü NAZLI özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Celalettin Güvenç</i>	<i>Hüseyin Bürge</i>	<i>Mustafa Baloğlu</i>
Kahramanmaraş	İstanbul	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ayhan Gider</i>	<i>Nihat Yeşil</i>	<i>M. Rıza Yalçınkaya</i>
Çanakkale	Ankara	Bartın
(Son oylamada bulunamadı)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ataullah Hamidi</i>	<i>Tanju Özcan</i>	<i>M. Müfit Aydın</i>
Batman	Bolu	Bursa
(Son oylamada bulunamadı)	(Muhalefet şerhimiz bulunmaktadır)	

Üye <i>Nurettin Aras</i> İğdır	Üye <i>Hüda Kaya</i> İstanbul (Şerhimizi düşünüyorum)	Üye <i>Murat Bakan</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>M. Hilmi Dülger</i> Kilis (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Cemil Yaman</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Abdullah Ağralı</i> Konya
Üye <i>Mustafa Şükrü Nazlı</i> Kütahya (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mehmet Erdoğan</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hayati Tekin</i> Samsun (Muhalefet şerhi ile)
Üye <i>Mustafa Yel</i> Tekirdağ	Üye <i>Gürsel Erol</i> Tunceli (Son toplantıya katılamadı, muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Mehmet Altay</i> Uşak
	Üye <i>Hüseyin Özbakır</i> Zonguldak	

MUHALEFET ŞERHİ

Bakanlar Kurulu'nca 25/07/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan ve Başkanlıkça 27/07/2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonu'na havale edilen "Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile komisyonumuzun toplanmasına saatler kala AKP Milletvekillerinin imzasını taşıyan ve İstanbul'un Eyüp ilçesinin isminin "Eyüpsultan" olarak değiştirilmesine yönelik kanun teklifi ile birleştirilerek Komisyonumuzun 3/10/2017 tarihli toplantısında İçişleri Bakanı ve yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüş, tasarının tümü ve "tartışmalı" maddelerinin yeniden değerlendirilmesi için Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Oluşturulan Alt Komisyon, 04/10/2017 tarihinde çalışmasını gerçekleştirmiştir.

Alt Komisyonunda katkılarımız ve eleştirilerimiz komisyon raporuna şerh olarak düşülmüştür. Alt komisyon raporunun verilmesinin akabinde 05/10/2017 tarihinde ise İçişleri Komisyonu çalışmalarına başlamış ve komisyon çalışmaları sırasında, alt komisyondan geldiği şekli ile tasarı ile ilgili eleştirilerimizin yanı sıra Anayasa, kanun, yönetmelik ve TBMM İçtüzüğü'ne aykırılık olduğuna ilişkin düşüncelerimiz ifade edilmiş olup iş bu muhalefet şerh ile ise tasarıya ilişkin değerlendirme, eleştiri, itiraz ve katkılarımız sunulmaktadır. TBMM İçtüzüğü'nün 26. Maddesi ;

"Komisyonların toplantıya çağırılması

MADDE 26- *Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağırılır.*

Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır. *Bu çağrıda komisyon başkanınca hazırlanan gündem de belirtilir. Ancak, komisyon gündemine hâkimdir, üyeleri tarafından gündeme alınması teklif edilen işler hakkında karar verir.*

Bu çağrı ve gündem komisyon üyelerine, Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer alan kanun teklifi sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden ilk imza sahibine gönderilir; ayrıca ilan tahtasına asılır.

Üyelerinin üçte biri tarafından Komisyona teklif edilecek gündem üzerine de komisyonlar, Başkanlarınca toplantıya çağrılır.”

Şeklinde dir. İçtüzük zorunluluk olmadıkça çağrının 2 gün önceden yapılacağını belirtmiştir. İçtüzük bu hükmü milletvekillerinin gündeme hazırlanarak kaliteli bir yasama faaliyetinde bulunmasını hedefleyerek yapmıştır. Ancak tasarı TBMM'nin açılış seremonisinin yapıldığı ve başkaca bir yasama faaliyetinde bulunulmayan 01/10/2017 tarihinde öğleden sonra milletvekillerinin elektronik posta adresine gönderilmiş elden dağıtımını ise meclisin ara vermesi sebebi ile milletvekillerinin yasama faaliyetine devam etmediği Pazartesi günü yapılmıştır. Komisyon Başkanı bu şekilde İçtüzük hükmünün etkin bir şekilde uygulanmasını engellemiştir.

Ayrıca ;

TBMM İç Tüzüğü'nün 36'ncı maddesinde “*Komisyonlarda bekleme süresi*” başlığıyla şu hüküm yer almaktadır:

“Komisyonlarda havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak komisyon başkanınca resen ve komisyon üyelerinden beşi tarafından istenirse, bastırılarak komisyon üyelerine dağıtılır. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar.”

Bu hükm e göre dağıtımının üzerinden 48 saat geçmeden tasarının görüşülmesine Komisyonumuzda, usulsüz olarak başlanmıştır. Komisyon Başkanı AKP Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Celalettin GÜVENÇ, tasarının duyurusunu iç tüzüğe göre yaptığını ve tartışılacak bir durum olmadığını ileri sürerek, konuyu geçiştirmiştir. TBMM İçişleri Komisyonu ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda daha da önem kazanmıştır. Zira ülkemiz 26. Dönemde geçirmiş olduğu iki yasama yılında her biri bir çok sivil ve asker vatandaşımızın şehit olmasına neden olan terör eylemleri, darbe girişimi ile karşı karşıya kalmıştır. Terör eylemlerinden bazıları millet iradesinin tecelligahı olan TBMM'nin çok yakınında gerçekleşmiş, darbe girişimi sırasında ise Gazi Meclisimiz bombalanmıştır. Dış politikada komşu ülkelerle yaşadığımız krizlerin yanı sıra batılı müttefiklerimizle ilişkilerimizde de yeni ve gerilimli bir döneme girilmiştir.

Tüm bu koşullar içerisinde ülkemizde öncelikle konuşulması gereken bir çok başka sorun da bulunmaktadır.

Ülkemizde vatandaşın banka borcu 14 yılda 63 kat artmış, her 4 gençten biri işsiz, çiftçi toprağını terk etmekte, işlediğimiz tarımsal alan miktarı 4.5 milyon hektar azalmıştır. Sürekli değişen yap-boz tahtasına dönüşen eğitim sistemi tüm öğrencileri ve ailelerini perişan etmiştir. UNICEF'e göre Türkiye, eğitim kalitesinde 41 ülke arasında yapılan değerlendirmede 41. Sıradadır. 2015-2016 eğitim yılında okula devam etmeyen 143.000 kız çocuğumuz vardır ve son 15 yılda ülkemizde boşanmalar yüzde 38, fuhuş yüzde 790, çocukların cinsel istismarı yüzde 434, cinsel taciz yüzde 449, uyuşturucu bağımlılığı ise yüzde 678 oranında artmıştır. Ülkemizdeki çocuk hükümlü sayısı 5 yılda 5 kat artmış, 2002/2016 yılları arasında 5 bin 734 kadın cinayeti gerçekleşmiştir. Son 10 yılda 482 bin kız çocuğu ülkemizde zorla evlendirilmiştir.

Artık bir yaraya dönüşen bu sosyal sorunların dışında, daha önce belirttiğimiz üzere FETÖ, PKK, IŞİD gibi terör örgütlerinin her yeni gün yeni bir terör saldırısı gerçekleştirmekte sivil vatandaşlarımızı ve güvenlik güçlerimizi şehit vermemize sebep olmaktadır. Türkiye'nin bunca mühim sorununun yanı sıra tüm bu sorunlara çözüm üretmesi gereken parlamentonun bu sorunları bir yana bırakarak "il ve ilçe müftülüklerine" nikah yetkisi vermeyi tartışması; öncelikle şehitlerimize ve onların aziz hatırasına saygısızlık, milletin sorunlarına da sırtının dönülmesi anlamına gelmektedir. Zira ülkemizde gerçekten böyle bir sorun yoktur dileyen yurttaşımız sadece resmi nikah dileyen yurttaşımız ise resmi nikah sonrası dini nikah kıydırabilmektedir.

İçişleri Komisyonunun CHP'li üyeleri olarak yaklaşımımız kaliteli bir yasama çalışması yapmak sureti ile yasa tasarılarının komisyonlarda tartışılmasını ve komisyonda üyesi bulunan siyasi partiler ve milletvekillerinin yasaların karşılıklı görüş alışverişleri ile yapıcı bir anlayışla olgunlaşarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gelmesini sağlamaktır. Bugüne kadar yaklaşımımız bu yönde olmuş ancak komisyon başkanı ve iktidar partisi milletvekillerinden karşılık bulmamıştır. Bu yasa düzenlemesinde ise aynı yaklaşım ile karşılıklı mutabakat ile gerçekleşen düzenlemeler olmuş alt komisyonda yaptığımız yapıcı ve vatandaş lehine düzenlemeler tüm alt komisyon üyelerince de uygun bulunmak sureti ile ortak önerge ile değiştirilmiş ve komisyonda bu değişiklikleri kabul etmiştir.

Ancak; Tasarının getirdiği ve üzerinde uzlaşılan yeni düzenlemelerle birlikte, üzerinde uzun tartışmaların yapıldığı **6'ncı maddesi ile Nüfus**

Hizmetleri Kanunu'nun 22'nci maddesindeki "evlendirme yetkisi bulunan görevliler" arasına il ve ilçe müftülükleri de eklenerek il ve ilçe müftülüklerine nikah kıyma yetkisi verilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu düzenleme, tasarının Meclis'e sevk edilmesinden itibaren toplumun değişik ve geniş kesimlerinde tepkilere neden olmuştur. Bu konuda bir kısmını muhalefet şerhinde de yazacağımız komisyonda yaptığımız kapsamlı, bilimsel ve tarihi değerlendirmelere rağmen iktidar partisi milletvekili olan komisyon üyeleri ülkenin bunca yakıcı sorunu arasında ülkede yeni fay hatları yaratacak ve toplumda kutuplaşmaya yol açacak böyle bir düzenlemeden vazgeçmemişlerdir.

Belirtmek gerekir ki, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıydırma yetkisi verilmesi, Tanzimat ile başlayan ve Cumhuriyet ile süregelen Türk Kanunlaştırma hareketinin gelişim çizgisine de aykırıdır. Anayasamızın 4. Maddesi "Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez." Hüküm olarak düzenlemiştir. Buna göre Anayasamızın 2. Maddesinde Cumhuriyet'in değiştirilemez nitelikleri arasında sayılan LAİKLİK ilkesine de aykırıdır. Laiklik bir düşünce sistemidir. Laiklik başta din ve vicdan hürriyeti olmak üzere tüm hak ve özgürlüklerin güvencesi, eşitliğin kaynağı, dünya ve devlet işlerinin din kurallarından ayrılarak toplumsal hayatta din kurallarının değil hukuk kurallarının egemen olması bilim ve aklın medeni yaşamı güncel ihtiyaçlara göre düzenlemesidir. Evlenme bir dinsel alan değil tam tersine medeni bir alandır. Bu bakımdan devrim kanunu olan Medeni nikahın resmi görevlileri arasına dini görev üstlenen bir kurum olan müftülüklerin bu arada onun aracılığı ile müftüler ve imamların resmi memur olarak atanması, ülkede her inançtan yurttaşın sorumluluğu olan ve uygulamada eşit davranması ve birlik sağlması gereken devletin laiklik ilkesine aykırıdır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde Osmanlı aile hayatını düzenleyen 1917 Hukuk-i Aile Kararnamesi, Tanzimat'la başlayan çağdaş anlamdaki Kanunlaştırma hareketinin en önemli halkalarından birisidir. Henüz Cumhuriyet kurulmadan Osmanlı'nın son dönemlerinde dahi Osmanlı aile hayatını düzenleyen bu kararnamede dahi iktidar, İmparatorluk'un tebası arasındaki dini ayrılıkları da dikkate alarak aile

hukukuna ilişkin kuralları bütün vatandaşları içine alacak şekilde bir “code” da toplama ve bu suretle medeniyetin ve modern yaşamın icapları ile inançların bağdaştırılması gayreti içinde olmuştur. Aradan geçen 100 yılda, Türk Medeni Kanunu tüm inanç sahiplerinin birliğini sağlayacak ve aile hukukunu ülkenin ihtiyaçlarına göre en kapsamlı şekilde düzenlemişken, ülkemizde yurttaşların dini nikah kıymasına da herhangi bir engel bulunmadığı halde sadece bir din değil, bir mezhebe mensup din adamlarına resmi nikah kıyma yetkisi vermek, ülkede bunca sorunun arasına yeni bir sorun eklemek ve uygarlık yolunda ileriye doğru değil geriye gidişin bir göstergesi, Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacını güden devrim kanunlarını zaafa uğratma, dolayısıyla Anayasayı delme çabasından başka bir şey değildir. Ayrıca, 1926 yılında uygulanmaya başlanan ve Türk kadınının toplum yaşantısında erkeklerle eşit birey olmasının yolunu açmış olan Medeni Kanun’a da aykırı bir düzenlemedir. Medeni Kanunumuz, Cumhuriyet dönemimizin en önemli kazanımlarından birisidir ve hukuk devleti olmanın önemli adımlarından birini oluşturmaktadır. Kadın erkek demeden tüm yurttaşlara hak ve özgürlükleri tanıyan ve bunun kullanılmasını hukuk ile güvence altına alan anlayışa geçişte çok önemli bir adımın yok sayılması asla kabul edilemez.

Çünkü, resmi nikah, Anayasamızın 174/4. maddesiyle koruma altına alınmış olan İnkılap Kanunları arasında sayılmaktadır. Aynı maddede resmi nikâhı kimin kıyabileceği açık ve net şekilde yazılmıştır; Medeni Kanun’daki gibi *‘evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağı’* belirtilmektedir. Söz konusu düzenleme ile “evlenme memuru” olarak kılınacak müftülüklerin görev alanı ise dini alanla sınırlıdır. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un 8’inci maddesine göre; “Müftülükler” “(Diyanet İşleri) Başkanlığı’nın taşra teşkilatıdır ve il müftüleri Diyanet İşleri Başkanlığına, ilçe müftüleri ise il müftülüklerine bağlıdır. Yasaya göre, “İl ve ilçe müftüleri, bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler.”

Kanundan da açık olarak görüldüğü üzere il müftüleri, illerde Diyanet İşleri Başkanlığı’nı temsil etmektedir, dini müesseseleri yönetmekle ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenlemekle görevlidir. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın yasasındaki görev tanımı ise *“İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek”* tir.

“Evlendirme memuru” ise ilgili yönetmeliğe göre belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve ilgili dış temsilciliklere evlendirme memurluğu görev ve yetkisi verebilmektedir. Dolayısıyla, evlendirme memurlarının görev tanımları ile müftülerin görev tanımları birbirinden tamamen farklıdır ve Müftülerin, evlendirme memurlarının arasına alınması dayanaksız ve temelsizdir.

Tasarıda, maddenin gerekçesi olarak “*Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir*” ifadeleri yer almaktadır. Öyle ise bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyulmuştur? Yetki verilen kurumların hangi aşamada yetersizliği söz konusu olmuştur da, böyle bir adım atılmıştır? Kanun gerekçesinde belirtildiği üzere evlenme işlemleri aksamakta ya da evlendirme memuru sayısında sıkıntı mı yaşanmaktadır? Böyle bir ihtiyaç olsa dahi, evlendirme memuru görevlendirme konusunda çok sayıda idari personel tercih edilebilecekken, neden müftülükler gündeme getirilmiştir? Böyle bir ihtiyaç nasıl ise, belediyelere neden evlendirme memuru kadrosu ihdasına yönelik bir düzenleme yapılmamaktadır? Bu ve benzeri sorular yanıtlanmadan, tasarıdaki madde ve gerekçe gerçeklikten uzak kalacaktır.

Aslında, evlenme ve aile kavramı bir yandan da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nı çok yakından ilgilendirmekte ve Bakanlığın sorumluluk kapsamına da girmektedir. Dolayısıyla, gerekçede belirtildiği üzere “*Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amaçlanıyor*” ise bu konuda Aile ve Sosyal Politikalar İl ve İlçe Müdürlükleri’ne “nikah kıyma” yetkisi verilerek, madde gerekçesinde dile getirilen husus yerine getirilmiş olacaktır. Benzer şekilde, mahalle muhtarlarına da aynı yetki verilerek, vatandaşlarımızın evlenme işlemlerinin kolaylaştırılması ve seri bir şekilde hizmet almaları sağlanabilecektir. Ayrıca, düzenlemenin bu şekilde kabulü halinde köylerde olabilecek imam-muhtar husumetleri de bu şekilde engellenmiş olacaktır.

Söz konusu düzenlemenin toplumsal sorunları, toplumda ayrışma yaratacağı ve toplumsal barışı bozacağı da açıktır. Maddenin bu şekliyle kabulü halinde vatandaşlar, “dini nikah töreniyle evlenenler” ve “resmi nikah töreniyle evlenenler” olarak ayrışacaktır. Toplum, “müftüye nikah kıydıranlar” ve “belediyeye nikah kıydıranlar” diye bölünecektir. Müftülere nikah kıydıranların ne kadar dindar, belediyelere nikah kıydıranların ise dinsiz olduğu teması işlenecektir. Farklı din ve mezheplere

inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasına, daha nikah kıyılmadan nikahı kimin kıyacağına dair araya ikilik girecektir. Dini nikah töreniyle gerçekleştirilen evlilikler, toplu halde gerçekleştirilecek ve bu toplumsal bir ritüel haline gelecektir. Oysa, anayasamıza göre; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”. Dolayısıyla; Hıristiyan, Yahudi vatandaşlarımız, ya da toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturan Alevi vatandaşlarımız, ya da Hanefilik dışında diğer mezheplere aidiyet duyan vatandaşlarımız belirtilen “eşitlik ilkesi” uyarınca Alevi dedesinin, papazın ya da hahamın, Caferi vatandaşlarımız kendi cami hocalarının, Şafiiiler Mele’lerin önünde bu hakkı kullanmak ister ise nasıl bir uygulama olacaktır? Bu sorunun cevabı halen meçhuldür.

Yukarıda da belirtildiği üzere, itirazımız kesinlikle müftülerin resmi nikahın ardından gerçekleştirdikleri ve Medenî Kanunumuza göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra ettikleri işleme, diğer bir deyişle “dini nikaha” ait değildir. Zira İslam inancına sahip olan vatandaşlarımız, resmi nikahlarının ardından; ruhani ve vicdani dünyasını kapsayan bu işlemi yıllardır gerçekleştirmektedir ve konuya itiraz asla söz konusu değildir.

“Avrupa’da papazlar, kilisede kıyıyor; bizde müftüler kıyınca mı sorun oluyor” yaklaşımı da doğru değildir. Zira Kilise kavramı Hıristiyanlık’ta yalnız ibadethaneyi değil, kurumsal olan Hıristiyan dinini ve kimliğini de kapsamaktadır. Bir nevi devlet gibi kurumlaşmıştır ve doğumdan itibaren her şeyin kaydı tutulmaktadır. Oysa, ülkemizde bu anlamda, buna tam karşılık gelen bir kurum yoktur. Bu yüzden de karşılaştırmak sağlıklı sonuç vermeyecektir. Avrupa’da laik bir devlet olan Fransa’da din adamları nikah kıymamaktadır. Almanya’da Katolik kiliselerinde nikah kıyılmakta fakat resmi nikah olarak kabul edilmemektedir. Protestan kilisesi ise kendisine tanınan olanağı kullanmamayı tercih etmiştir. Dini nikahı resmi nikah olarak tanıyan İngiltere ise tüm inanç gruplarına bu hakkı tanıyarak vatandaşları arasında ayırım yapmamıştır, ancak tüm bu mukayeseler ülkelerin tarihinden bağımsız değildir. Türkiye Cumhuriyeti devrimlerinin bir parçası olan Medeni Yasa ile seçme ve seçilme hakkı ve medeni nikah hakkı Avrupa’da birçok ülkeden önce ülkemizde kabul edilmiştir. Resmi nikah yurttaşlarımızın kendi inanç ve ritüellerine uygun olarak evliliklerinin kutsanması için dini nikah yapmalarına engel olmamaktadır. TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde yaşayan yurttaşlarımızın % 85.9’u resmi nikahtan sonra dini nikah da kıydırmaktadır bu bakımdan da ülkemizde bir sorun, engel yoktur.

Bu maddeye ilişkin netice olarak, Anayasal ve yasal aykırılıklar ortada iken; TBMM İÇTÜZÜĞÜNÜN 38’nci maddesine göre bu düzenlemenin zaten komisyondan derhal çekilmesi gerekmektedir. İç tüzük 38’nci maddesi “*Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakerelerine geçmeden reddeder*” hükmüne amirdir. Görüldüğü ve yukarıda açıklandığı üzere, bu düzenleme Anayasamızın metin ve ruhuna, yasalara aykırılık oluşturmaktadır.

Anayasaya uygunluğun incelenmesi

MADDE 38- Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.

Komisyonumuzun gerek 03/10/2017 gerekse 05/10/2017 tarihli toplantılarında tasarının Anayasa’ya aykırılığını ileri sürmüş olmamıza ve öncelikle tetkik edilmesi gerekirken komisyon tasarımı Anayasa’ya aykırılık bakımından incelememiş ve İçtüzük hükümlerine uymamıştır.

Ayrıca yine İçtüzük Madde 34’te düzenlenen “**Görüş alma ve görüş bildirmeye**” ilişkin hüküm uyarınca;

03/10/2017 tarihli komisyon toplantısında komisyon çalışmaları başladığında tarafımızca kanun tasarısının alt komisyona havale edilmeden Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Sağlık Aile Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Anayasa Komisyonu’na havale edilmesi taleplerimiz komisyon başkanınca herhangi bir gerekçe gösterilmeden reddedilmiştir.

Görüş alma, görüş bildirme

MADDE 34- Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir.

Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir.

Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o tasarı veya teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir.

Böyle hallerde, ilgili her iki komisyon aynı görüşte iseler, Meclis Başkanı gereğini yerine getirir ve Genel Kurula bilgi verir.

İki komisyon arasında uyuşmazlık çıkarsa, mesele Meclis Başkanı tarafından Genel Kurula sunulur ve görüşme yoluyla halledilir”

Maddenin tasarı metninden çıkarılması önergemiz ve itirazlarımız kabul görmemiştir.

Tasarının diğer tartışmalı ve düzeltilmesinde yarar görülen maddelerine ilişkin düşüncelerimiz şunlardır:

MADDE 5: Bu madde ile doğum olayının rapor veya resmi belgeye dayalı olarak ve doğumun gerçekleştiği sağlık kuruluşuna da yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır. Ancak, maddenin 4 üncü fıkrasında “Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yapılır” denilmektedir.

Bu düzenleme ile beraberinde bazı önemli sorunları da beraberinde getirecektir. Zira, ülkemizde ne yazık ki çocuk yaşta evlendirme sonucu ve tecavüz sonucu doğan çocukların olduğu bilinmektedir. Böyle durumlarda doğum yapanın ve/veya yakınlarının çocuğa vereceği zararların takibi, ya da çocukların kayıt altına alınmasına yönelik işlemin sadece aile hekimlerinin üzerine yüklenmesi doğru bir iş olarak görünmemektedir. Mutlaka güvenlik güçlerinin de bu konuda sorumluluk alması uygun olacaktır.

Keza aynı maddenin 1. Fıkrasında hükmü bildirim süresini 30 gün olarak belirtilmesine rağmen 2. Fıkrasında sağlık görevlilerine bildirme için 5 gün süre tanınması sağlıklı bir yaklaşım değildir. Maddede belirtilen 30 ve 5 günlük süre sınırlamasının neye göre belirlendiği açığa kavuşturulmalıdır.

Bu maddeye ilişkin bir başka itirazımız ise münhasıran İçişleri Bakanlığı yetkisinde kalması gerekli olan bir konuda özel sağlık kuruluşlarına da yetki verilmesidir. Kamu personeli olmayan özel sağlık kuruluşlarında çalışan personel ile kişisel verilerin paylaşılmasını da içeren nüfusa tescil yetkisi verilmesi tarafımızca uygun bulunmamıştır.

MADDE 6: Bu madde Anayasa'nın 2., 10., 4. Ve 174/4 maddelerine aykırıdır. Maddenin bu şekliyle kabulü halinde vatandaşlar, “dini nikah töreniyle evlenenler” ve “resmi nikah töreniyle evlenenler” olarak ayrışacaktır. Toplum, “müftüye nikah kıydıranlar” ve “belediyeye nikah kıydıranlar” diye bölünecektir. Müftülere nikah kıydıranların ne kadar dindar, belediyelere nikah kıydıranların ise dinsiz olduğu teması işlenecektir. Farklı din ve mezheplere inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasına, daha nikah kıyılmadan nikahı kimin kıyacağına dair araya ikilik girecektir. Oysa, anayasamıza göre; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”. Dolayısıyla; Hıristiyan, Yahudi vatandaşlarımız, ya da toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturan Alevi vatandaşlarımız, ya da Hanefilik dışında diğer mezheplere aidiyet duyan vatandaşlarımız belirtilen “eşitlik ilkesi” uyarınca Anayasa'ya uygun esaslarda evlilik akdini imzalamalıdır.

MADDE 31: 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca bir Türk vatandaşı ile evlenme, doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmamaktadır. Ancak, bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilmektedir.

Madde, Türk vatandaşlığını kazanmak için başvuru yapacak kişilerde aranacak şartlar arasına “genel ahlak” ibaresini eklemektedir. “Genel ahlak” soyut ve subjektif ve herkese göre anlamı da değişen bir kavramdır. Türk vatandaşlığıyla ilgili yasa tasarısı sırasında bütün itirazlarımızı söyledik fakat özellikle “genel ahlak” kavramının yasanın kendi içeriğinde evlilik birliğine aykırı davrananlara yurttaşlık hakkı verilmeyeceği hükmünü içermektedir. Evlilik birliğinin 3 yıl devam etmesi zaten evlilik birliğine sadakatin olduğunu göstermektedir. Bu düzenleme bireysel ahlaki yargılarla keyfî, yanlış kararlara sebep olabilecektir.

MADDE 33: 1/868 esas numaralı tasarının 33.maddesinin 3. Fıkrası mükerrer olduğundan kanun yapma tekniğine aykırıdır. Bu nedenle madde metninden çıkartılmalıdır.

MADDE 37: 37'nci maddeyle Eyüp ilçesinin adının Eyüpsultan olarak değiştirilmesini

uygun bulmuyoruz. Eyüp ilçesinin adının Eyüp Sultan Hazretleri'nden geldiği malumdur. Türkiye'de yaşayan yurttaşlarımızın tamamı konuya vakıftır.

Eğer bu bakış açısı ile ilçelerin isimlerini değerlendirirsek Türkiye'deki 900'den fazla ilçemizin en az 100 tanesinin ismini değiştirmemiz gerekir. Fatih İlçesi Fatih Sultan Mehmet olacaktır. Burada, devlet hiçbir karşılığı olmadan, matbu kağıtlar, tabelalar, dolayısıyla bir çok zarar oluşacak tabelalar sökülüp yenileri takılacak, ulusal adres veri tabanı güncellenecek onbinlerce yurttaşımızın adres bilgisi değişecek, ticari işletmelerin adres bilgileri ticaret sicil memurluklarına güncellenecektir. Bu değişikliğin hiç kimseye faydası yoktur. Biz bu değişikliği gereksiz buluyoruz ve tasarı metninden çıkarılmalıdır.

Alt komisyon çalışmaları sırasında ise bu komisyonun kurulduğu tarihten itibaren ülkenin sorunlarının iktidar ve muhalefeti ile karşılıklı uzlaşa ve tam bir mutabakatla gerçekleşmesi yolunda gayretimiz muhalefet milletvekilleri olarak komisyon çalışmalarına yansıtılmış, vatandaşın daha iyi ve etkin hizmet alacağını düşündüğümüz konular karşılıklı mutabakatla geçirilmiş, görüşülmekte olan tasarının 13.maddesinin 1.fıkrasında yer alan "elektronik imza veya mobil imza" ibaresinin "veya güvenli elektronik imza" olarak değiştirilmesi; aynı tasarının 4.maddesinin 1.fıkrasının "6458 sayılı Uluslararası Koruma ve Yabancılar kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye ve yabancı kütüğüne kaydetmeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu kapsamın dışındadır" şeklinde değişmesi; 8. Maddenin "(2) merkezi veri tabanında yer alan kayıtlara göre uzun işlem görmeyen ve yaşı itibariyle ölü olması muhtemel kişiler Genel Müdürlükçe tespit edilir. Tespit edilen kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir." şeklinde değişmesi; tasarının 7. Maddesine "Bir işleme" ibaresinden sonra gelmek üzere "nüfus idarelerindeki işlemlere" ibarelerinin eklenmesi hususları, komisyon üyelerinin tam bir mutabakatı ile gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen hususlar göz önünde bulundurulduğunda, muhalefet ettiğimiz maddeler ülkemizin içinde bulunduğu koşullar düşünüldüğünde ülkeye yarar getirmeyecek bilakis yeni ayrışmalar, kutuplaşmalar yaratacak düzenlemeleri içermektedir. Tüm yurttaşlarımızın birlik ve beraberliğine en çok ihtiyaç duyduğumuz şu günlerde yasama organının, milletvekillerinin ve hükümetin görevi bu birliği beraberliği sağlayacak bir tavır içinde olmaktır. Bugün itibari ile ülkenin çok mühim meselelerinin de içinde bulunduğu 323 Kanun teklifi esas komisyon olarak komisyon gündeminde beklerken bu yasa tasarısının aniden komisyon gündemine getirilmesi bir ihtiyaçtan ziyade yeni bir gündem yaratma ve toplumu bu yaratılan yapay gündemi tartışmasını sağlamak olarak değerlendirilmektedir.

Muhalefet ettiğimiz hususların parlamentoda gözden geçirilip, ortak akıl çerçevesinde tasarının yeniden değerlendirilmesi için muhalefet şerhimizin dikkate alınması hususunda gereğini arz ederiz.

Murat Bakan

İzmir

M. Rıza Yalçınkaya

Bartın

Tanju Özcan

Bolu

Nihat Yeşil

Ankara

Gürsel Erol

Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

1/868 Esas Numaralı “Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” na ilişkin muhalefet Şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Usul Açısından Değerlendirme

Tasarıda Anayasa, kanun, yönetmelik ve TBMM İç Tüzüğü'ne aykırılıklar içeren düzenlemelerin olduğu görülmekle birlikte, tasarının üst komisyonda görüşülmesine ilişkin usul hatası yapılmıştır. Zira tasarının milletvekillerinin çalışma odalarına dağıtımı 02/10/2017 tarihinde gerçekleşmiştir. TBMM İç Tüzüğü'nün 36'ncı maddesinde "Komisyonlarda bekleme süresi" başlığıyla şu hüküm yer almaktadır:

"Komisyonlarda havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarihinden itibaren kırk sekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak komisyon başkanınca resen ve komisyon üyelerinden beşi tarafından istenirse, bastırılarak komisyon üyelerine dağıtılır. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar."

Bu hükmeye göre dağıtımının üzerinden 48 saat geçmeden tasarının Üst Komisyonda görüşülmesine usulsüz olarak başlanmıştır ve bu usulsüzlük belirtilmesine rağmen komisyon başkanlığınca geçiştirilmiştir.

Komisyonunda görüşülen kanun tasarısının gerekçesine baktığımızda, nüfus ve vatandaşlık konuları bakımından yapılan ve yapılacak olan değişikliklerin, bilişim alanlarındaki gelişmelere uyum sağlamak, nüfus hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin daha etkin yürütülmesi, hizmet sunumunda hız ve kalitenin artırılması, vatandaş memnuniyetinin sağlanması ve bürokratik süreçlerin kısaltılmasının hedeflendiği iddia edilmektedir.

Fakat yine gerekçede "vatandaşların evlenme işlemlerini kolaylaştırmak ve daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine evlendirme memurluğu yetkisinin verilmesi" şeklinde yer alan değişikliğin bürokratik süreçleri kısaltmakla ilgisi olmadığı, bu değişikliğin kadınların insan haklarının, medeni haklarının ve yasal güvencelerini doğrudan etkileyen bir yasal değişiklik olduğu kadın kurumları, hukukçular ve uzmanlar tarafından ısrarla gündeme gelmiştir. Bu görüşler doğrultusunda kadınları doğrudan ilgilendiren bu değişikliklerin Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda (KEFEK) görüşülmesi talep edilmesine rağmen, başta kadınlar olmak üzere, kamuoyunun bu talebi göz ardı edilmiş, tüm itiraz ve muhalefete rağmen tasarı İçişleri Komisyonunda görüşülüp, bu ve kadınları doğrudan ilgilendiren diğer tüm maddelerde herhangi bir değişiklik olmaksızın olduğu gibi kabul edilmiştir.

Genel Değerlendirme

Bu tasarının esasen kendisinden daha kapsamlı olan tartışmalı program hedeflerinden bazılarını gerçekleştirmekle ilgili olduğu açıktır. Bu kanun tasarısının geneli üzerinde tam bir erkek bakış açısıyla kadını yorumlama, kadının yaşamı hakkında karar verme ve kazanılmış medeni haklarını törpüleme üzerine bir perspektif söz konusudur.

AKP Hükümeti 15 yıllık iktidarında, kadınları doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren tüm tasarı, teklif ve kanunlarda kadının insan haklarını koruyan, kadınları toplumsal yaşamda güçlendirmeye dönük politikaları geliştirmekten oldukça uzak kalmıştır. Her fırsata kadın erkek eşitliğine inanmadığını beyan eden bir cumhurbaşkanı tarafından yönetilen Türkiye, kadın cinayetleri başta olmak üzere, kadına yönelik her türlü şiddet konusunda dünyada ilk sıralarda, kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğinde ise son sıralarda yer almasına rağmen bu politikalar kadınların yıllarca mücadele ve dayanışmayla kazandığı haklarını da tırpanlayacak nitelikte olmuştur. Gerek meclis çatısı altında yapılan yasal değişiklikler, gerekse hükümet yetkililerinin cinsiyetçi söylem ve pratikleri toplumsal yaşamda da karşılığı bulmakta ve kadınlara başta cinsel, fiziksel, ekonomik ve psikolojik şiddet olarak geri dönmektedir.

Kadınlar açısından yaşamsal önemde olan seküler yaşamın, kadın erkek eşitliğinin ve kadın özgürlüğü mücadelesinin tasfiyesinin hedeflendiği bu politikalar sonucu kadınları geleneklere, dini anlayışlara, aile baskısına, tacizci ve tecavüzcülere, kısacası erkek ve devlet şiddetine karşı korumasız bırakmakta, kadınlar için sürekli bir OHAL durumunun yaşanmasına neden olmaktadır.

1/868 Esas Numaralı “Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” da bu politikaların bir parçası olarak tezahür etmektedir. Yakın zamanda meclis genel kurulunda görüşülen ‘Boşanmaları Araştırma Komisyonu Raporu’nun bir devamı niteliğinde olan bu tasarı; evlilik, boşanma ve miras gibi konularda evrensel hukuk normlarından uzaklaşarak AKP usulü Şer’i Hukuk sistemine geçişin ön hazırlığı niteliindedir.

Müftülere nikâh kıyma yetkisi de veren bu tasarı, tasarıdaki diğer maddeler gibi vahim, kadınları her açıdan kuşatmayı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini hedefleyerek hazırlanmış. Tasarı gündeme geldiği andan itibaren kadın kurumlarının, hukukçuların ve uzmanların ciddi uyarı ve muhalefetine rağmen yasallaştırmak istenmektedir.

Kadınların yıllardır dile getirdiği ihtiyaçlarına cevap vermeyen, bu ihtiyaçları görmezden gelen, erkek egemen toplumu norm haline getirmeyi hedefleyen, tepeden inme, belli bir toplumsal

yapı yaratmak amacıyla hazırlanan bu düzenlemeler toplumun yarısını oluşturan kadınlar açısından ciddi tehditleri içermektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılması gereken kanun tasarılarının, cinsiyet eşitliğini sağlamaya dönük politikalar ve bunların sürdürülebilirliğini esas alan düzenlemeler olması gerektiğine inanmaktayız.

Maddelere İlişkin Değerlendirme

Madde 5: Bu madde ile Nüfus Hizmetleri Kanunu’nda yapılmak istenen değişiklikle “sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır” şeklinde bir ibare bulunmaktadır. Aslında bu ibare şu anda yürürlükte olan kanunda da mevcuttur. Fakat yapılacak her yeni yasal düzenlemenin bir öncekinden daha iyi ve sağlık hizmetlerinin çok daha sistematik ve yaygın olduğu günümüz koşullarına daha uygun olması gerekir. Tam da bu bağlamda önerilen değişiklikle sözlü doğum beyanının koşulları tanımlanıyor ve “beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılır” ifadesi eklenerek bir çeşit denetime tabi tutulması öngörülüyor. Fakat mülki amir emir vermediği sürece araştırma gerekmediği gibi araştırma yapılmadığı durumda herhangi bir cezai yaptırım getirilmiyor. Elbette ki çocukların nüfusa kaydedilebilmesi çok önemlidir. Özellikle savaş ve göç halinde doğum her zaman sağlık personeli takibinde gerçekleşmeyebiliyor. Yani sözlü beyanın tamamen kaldırılması mümkün olmayabilir; ama öte yandan şu da bir gerçek: Çocuk yaşta zorla evlendirme yoluyla çocukların istismarı, çoğunlukla hamilelikleri sırasında bir sağlık kurumuna gitmeleriyle ortaya çıkıyor. Dolayısıyla sözlü beyan cinsel istismarın üzerini örtmenin bir yöntemi haline gelebiliyor. Bu konudaki endişeler toplumun tüm kesimlerince duyulmaktadır. Çocuk yaşta evlendirme bir cinsel istismar biçimidir ve örtbas edilmesi için yasalarda ve uygulamada herhangi bir açık bulunmamalıdır. Sözlü beyanla nüfus kaydında her aşamada bir araştırma gerçekleştirilmeli, mülki amirin emrinin olmadığı durumlar asla buna istisna sayılmamalı ve araştırmanın gereken özenle yapılmaması yaptırıma tabi olmalıdır. Dolayısıyla çocuk yaşta evlendirmenin suç olarak düzenlenmesi ve sözlü beyanın çocukların cinsel istismarının üzerini örtmeye yönelik olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin anlaşılması bakımından araştırılması şartı sadece mülki

amirin emrine bırakılmamalı yasayla bu hak korunmalıdır. Bu sözlü bildirim çocuk yaşta evlilikleri arttıracaktır düşüncesindeyiz çünkü kontrol maddesini zorlayıcı unsur yoktur. Evde doğum yapmış kadınların çocuklarına da kimlik verilebileceğine dair bu düzenlemeyle yani 13 yaşındaki bir çocuk evde doğum yaptığında, onun çocuğuna da rahatça kimlik verilecek, erken yaşta tacizin, tecavüzün araştırılması yapılmayacaktır. Özcesi bu düzenlemenin enest, çocuk evliliği ve tecavüz sonucu hamile kalmış kişiler için büyük riskler doğuracaktır.

Yine aynı maddenin 1. Fıkrasında hükmü bildirim süresini 30 gün olarak belirtilmesine rağmen 2. Fıkrasında sağlık görevlilerine bildirme için 5 gün süre tanınması sağlıklı bir yaklaşım değildir. Maddede belirtilen 30 ve 5 günlük süre sınırlamasının neye göre belirlendiği açığa kavuşturulmalıdır.

Madde 6: Bu madde ile il ve ilçe müftülüklerinin de evlendirme memurları arasına eklenmesi öngörülmüyor. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8'inci maddesine göre; "Müftülükler" "(Diyanet İşleri) Başkanlığı'nın taşra teşkilatıdır ve il müftüleri Diyanet İşleri Başkanlığına, ilçe müftüleri ise il müftülüklerine bağlıdır. Yasaya göre, "İl ve ilçe müftüleri, bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler"

Kanundan da açık olarak görüldüğü üzere il müftüleri, illerde Diyanet İşleri Başkanlığı'nı temsil etmektedir, dini müesseseleri yönetmekle ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenlemekle görevlidir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yasasındaki görev tanımı ise "İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek"tir.

"Evlendirme memuru" ise ilgili yönetmeliğe göre belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve ilgili dış temsilciliklere evlendirme memurluğu görev ve yetkisi verebilmektedir. Dolayısıyla, evlendirme memurlarının görev tanımları ile müftülerin görev tanımları birbirinden tamamen farklıdır ve müftülerin, evlendirme memurlarının arasına alınması dayanaksız ve temelsizdir.

Tasarıda, maddenin gerekçesi olarak "Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir" ifadeleri yer almaktadır. Öyle ise bu

düzenlemeye neden ihtiyaç duyulmuştur? Yetki verilen kurumların hangi aşamada yetersizliği söz konusu olmuştur da, böyle bir adım atılmıştır? Kanun gerekçesinde belirtildiği üzere evlenme işlemleri aksamakta ya da evlendirme memuru sayısında sıkıntı mı yaşanmaktadır? Böyle bir ihtiyaç olsa dahi, evlendirme memuru görevlendirme konusunda çok sayıda idari personel tercih edilebileceksen, neden müftülükler gündeme getirilmiştir?

Müftülerin kıyması tasarlanan bu nikâh medeni bir nikâh; dolayısıyla çocuk yaşta ve çoklu evliliğin yasak olması sürdürülüyor. Yani bu gelişme imam nikâhının resmi nikâh yerine geçmesi anlamına gelmese de müftülerin resmi nikâh kıymakla görevlendirilmeleri dinin ve dolayısıyla tek bir inanç biçiminin, Diyanet'in uyguladığı haliyle Sünni İslam'ın, bu toplumdaki herkesi kapsamı gereken medeni hukukun alanına müdahil olması anlamına geliyor. Ayrıca 2015 senesinde resmi nikâh olmadan imam nikâhı kıydırmanın suç olmaktan çıkarılmasıyla tam da böylesi çocuk yaşta ve çoklu evliliklerin, kadınların medeni haklardan yoksun bırakılmasının bir bakıma önünün açıldığını da unutmamak gerekmektedir. Ayrıca içinde bulunduğumuz koşulları da göz önüne aldığımızda sosyal politika alanında ve ailenin şekillendirilmesinde kadınla erkeğin eşitliğini temel almayan bir yaklaşımla çalışan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın söz hakkının her geçen gün artmakta olduğunu görüyoruz. 2003'te müftülüğe bağlı ilk Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu'nun kurulmasından ve 2011'de Diyanet ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında yapılan protokolden bu yana sosyal politika ve hizmetleri belirlemek ve sağlamakla görevli esas kurumlardan biri Diyanet İşleri Başkanlığı olmuş durumda. Bu kurum boşanmayı cinsel istismar suçuyla aynı derecede "sorun" olarak görürken, hatta hizmetlerine bakıldığında boşanmayı önlemeyi kadınların birçok probleminden daha fazla dert edinirken bir yandan da kadınlara 'aile terapisi' verme görevini üstlenmektedir.

Tasarının yasalaşması durumunda evlendirme işlemi için müftülüklerin yetkilendirilmesiyle çoğu kadın evlenmek için olsun, ailede sorun yaşayınca olsun kadın-erkek eşitsizliğini doğal sayan, erkeklerin çıkarına olacak şekilde Erkekçi Emevi dini referansları temel alan, kadınların boşanmaması gerektiğini savunan bir kuruma başvuruyor olacak. Diyanet İşleri Başkanlığı sosyal politika alanından ve medeni haklarımızla ilgili konulardan çekilmeli, evlendirme işlemi ve psikolojik danışmanlık için yetkili kılınmamalıdır. Ayrıca müftülüklere nikâh kıyma yetkisi verilmesi iddia edildiği üzere resmi nikâhsız imam nikâhlarını azaltmayacak, çünkü görüyoruz ki erkekler resmi nikâh kıymayarak aslında kız çocuklarıyla veya birden fazla kadınla evleniyor ya da boşanma durumunda mal paylaşımından kaçabiliyorlar. Öte yandan, belediyeler ve müftülüklerin nikâh kıymasının oluşturacağı ikilik hali toplumsal kutuplaşmayı (nikâhın kim tarafından kıyılacağı konusunda) pekiştirecek, kadınlar üzerinde muhafazakâr bir "tek tip

hayat” dayatmasını artıracak, kararı kadınlara bırakmayan bir tablonun oluşmasına neden olacaktır.

Ayrıca nikâh kıyma yetkisi şimdiye kadar ensest, küçük yaşta evlilik, kadınların giyiminden çalışmasına kadar birçok konuda skandal açıklamaları olan müftülere neden verildiği hususu da açıklanmaya muhtaç bir konudur.

Ayrıca müftülüklerle nikâh kıyma yetkisi veren tasarı ile getirilen düzenlemeler Anayasa m.2’de belirtilen değiştirilmesi dahi teklif edilemeyen hükümlerinden biri olan ‘Türkiye Cumhuriyeti demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir’ ilkesinin, Anayasa 174/4- maddesiyle koruma altına alınan Devrim Kanunları içinde olan “evlilik akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağı “hükümünün ve Medeni Kanunun resmi nikâh hükümünün ihlaline yol açacaktır. Yani bu tasarı laiklik ilkesinin çiğnenmesine yol açacaktır.

Madde 25: Maddede yer alan “Boşandığı eşinin soyadı kullanma izni olan kadının evlenmeden önceki soyadını, eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını da taşıyan kadının sadece eşinin soyadını kullanmak istemesi halinde mahkeme kararı gerekmektedir. 5490 sayılı kanuna eklenen ek 3. Madde ile bu durumdaki kişilerin nüfus müdürlüğüne yazılı olarak talepte bulunmaları halinde mahkeme kararına gerek olmadan nüfus müdürlüğüne gerekli işlemin yapılması suretiyle mahkemelerin iş yükünün azaltılması ve vatandaş memnuniyetinin artırılması hedeflenmektedir” denilmektedir.

Bu madde ile boşandıktan sonra eşinin soyadını kullanmaya devam eden kadınların kendi soyadlarını alması ve evliyken eşinin soyadı ile birlikte kendi soyadını kullanan kadınların yalnızca eşlerinin soyadını kullanma talepleri bir dilekçe yazmak kadar kolay kılınırken neden kadınlar evlenirken kendi soyadlarını muhafaza etmek için hâlâ mahkemeye gitmek zorunda kalmaktadır? Bu maddenin de da diğerleri gibi kadınların lehine olacak, kadınların yıllardır mücadelesini verdiği kendi soyadlarını kullanma yönündeki taleplerini yerine getirecek şekilde düzenlenmelidir.

Madde 28: Bu düzenleme ile ilgili yasanın, “yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasına” ilişkin hükmü değiştirilerek İçişleri Bakanlığı’na yetki verilmektedir. Yasadaki “Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı bu kanunda belirtilen şartları taşıması

halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığı kazanabilir” hükmüne tasarı ile ek yapılmakta ve “Bu kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle bakanlıkça belirlenir” denilmektedir. İçişleri Bakanlığı’na bu konuda tek başına geniş bir yetki sağlanması, tartışmaya açık bir konudur. Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak ilke ve esaslara ilişkin yetkiler neden kanunla belirlenmemekte ve neden Bakanlar Kurulu devre dışı bırakılarak, yetki tek bakanlığa devredilmektedir?

Madde 31: 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca bir Türk vatandaşı ile evlenme, doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmamaktadır. Ancak, bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilmektedir. Madde, Türk vatandaşlığını kazanmak için başvuru yapacak kişilerde aranacak şartlar arasına “**genel ahlak**” ibaresini eklemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanların evlilik yoluyla vatandaşlığa başvurabilmesi için getirilen genel ahlak kriteri nasıl ve kime uygulanacak? Genel ahlakın içeriğini, sınırlarını, kişilerin buna uyup uymadığını belirleyecek olan illerdeki Vatandaşlık Başvuru İnceleme Komisyonları’ nın kimlerden oluşacağı, nasıl çalışacağı dahi tamamen muğlak durumdadır. Genel ahlak kadınlar ve erkekler için aynı şekilde mi tarif edilecek, yoksa burada kullanılan genel ahlak sadece kadınları mı referans vermektedir. Zaten evlilik yoluyla vatandaş olmak için “evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama” ve “kamu düzeni bakımından engel teşkil etmeme” şartları hâlihazırda kadınların aleyhine uygulanırken bir de “genel ahlak” gibi iyice muğlak bir şartın eklenmesi kabul edilemezdir.

Hüda Kaya
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Bakanlar Kurulu'nca 25/07/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 27/07/2017 tarihinde esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilen 1/ 868 esas numaralı "Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" İçişleri Komisyonu tarafından 03.10.2017 tarihinde görüşülmeye başlanmıştır. Komisyonun Kanun Tasarısının görüşmelerine geçmeden önce yaptığımız "Alt Komisyon kurulması" teklifimiz tüm üyeler tarafından kabul görmüş ve Kanun Tasarısının kurulan Alt Komisyonunda 04.10.2017 tarihinde Alt Komisyon üyeleri ve bürokratların da katılımıyla görüşülmesine başlanmıştır. Alt Komisyonunda verdiğimiz önergelerin bazıları kabul görmüş ve Kanun Tasarısının bazı maddelerinde "muhaletetin" de talebi doğrultusunda bazı değişikliklere gidilmiştir. 05.10.2017 tarihinde Alt Komisyonun ardından esas komisyon olarak çalışmalarına devam eden İçişleri Komisyonunda, bazı değişikliklerin ardından, Kanun Tasarısı son hâliyle, bazı maddelere yaptığımız yapıcı eleştirilere rağmen İçişleri Komisyonunda kabul edilmiştir.

Kanun tasarısına bir bütün olarak bakıldığında teknolojideki gelişmeler ve çağın gereksinimleri göz önünde bulundurularak yenilikçi ve faydalı düzenlemelerin olduğu gözlenmiştir. Söz konusu düzenlemeleri barındıran maddelere MHP olarak hem alt komisyonunda hem de esas komisyonunda gerekli destek verilmiştir. Ancak, diğer yandan bazı maddeler ile ilgili yapıcı uyarılarımıza kulak tıkanmış, gerekli değişiklikleri içinde barındıran önergelerimizin bazıları AKP'li üyeler tarafından reddedilmiştir.

Kanun Tasarısının;

1. Maddesi; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3. Maddesi'nde yer alan bazı tanımları değiştirilirken, zaman içerisinde ortaya çıkan gereksinimlerden dolayı bazı yeni tanımları da beraberinde getirmektedir. Söz konusu madde ile yapılan düzenleme uygun ve yerindedir.

2. Maddesi; Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetlerinin kayıtlarını elektronik ortamda depolamasının önünü açacak, bu yöndeki çalışmaları kolaylaştıracak geleceğe yönelik çalışmanın bir parçasını içinde barındırmaktadır. Dolayısıyla söz konusu madde ile yapılacak olan düzenleme yerindedir.

3. Maddesi; kişinin velayet ve vesayetine ilişkin mahkeme kararlarının da elektronik ortamda saklanması ve kütük bilgisi için de yer almasına olanak sağlamaktadır. Söz konusu düzenleme yerinde ve Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetlerinin geleceğe yönelik çalışmaları için uygundur.

4. Maddesi; 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda bazı değişiklikler getirmektedir. Maddenin İçişleri Komisyonuna havale edilen ilk hâlinde yer alan "İkamet izni verilen yabancılar, Bakanlıkça kimlik numarası verilerek yabancılar kütüğüne kaydedilir." ibaresinin herhangi bir sınırlama öngörmediği tarafımızca vurgulanmıştır. Alt Komisyonadaki eleştirilerimiz ve önerilerimiz sonucunda ortak bir önerge verilerek 6458 sayılı Kanuna atıfta bulunulması sağlanmış ve son hâliyle kabul edilmiştir.

5. Maddesi; doğum bildirimlerinin doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşları tarafından da yapılabilmesini sağlamaktadır. Alt Komisyon görüşmelerinde ve Esas Komisyon görüşmelerinde İçişleri Bakanlığının görev ve yetkisi dâhilinde olan bu hususun Sağlık Bakanlığı ile paylaşılmasının uygun olmadığı tarafımızca ısrarla belirtilmiştir. Maddenin birinci fıkrasının son cümlesinin tasarı metninden çıkartılması ile ilgili önergemiz AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

Nüfus Hizmetlerinin, dolayısıyla İçişleri Bakanlığının görev alanına giren nüfus kayıt işleminin içinde özel sektörü de barındıran sağlık kuruluşları tarafından yapılması yanlıştır.

Kişisel verileri içeren nüfus kaydı gibi işlemlerin devletin eliyle, kişisel verilerin korunmasında şüphe uyandırmayacak şekilde yapılması gerekmektedir. Ayrıca; bu kayıtları yapacak olan sağlık

kuruluşlarının yetkilendirilmesinin Bakanlıkça yapılacağı da hükümet yetkilileri tarafından söylenmiştir. Bu durumun sağlık kuruluşları arasında haksız bir rekabete sebep olabileceği gerçeği göz ardı edilemez. Söz konusu yetkinin sağlık kuruluşlarıyla paylaşılmasına gerekçe olarak gösterilen Nüfus Hizmetlerinin iş yoğunluğunun azaltılmasının bu şekilde sağlanamayacağı, tam aksine bu işlemi yapacak olan kişilerin eğitilmesinin çok zor olacağı ortadadır. Söz konusu yoğunluğun azaltılması için Nüfus Hizmetlerinde görevlendirilmek üzere yeni personel alımının yapılması ve mevcut çalışanların özlük haklarıyla çalışma şartlarının düzenlenmesi yeterli olacaktır.

6. Maddesi; 5490 sayılı Kanunun 22. Maddesi'nin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “il ve ilçe müftülüklerine” ibaresinin eklenmesi kaydıyla İl ve İlçe Müftülüklerine de resmi nikâh kıyma yetkisinin verilmesini sağlamaktadır. Ülkemizin içinden geçtiği ve çok önemli sorunlarla boğuştuğu bir dönemde böyle bir düzenlemenin gündeme getirilmesi yersizdir. Söz konusu düzenleme uzun zamandır kamuoyu tarafından tartışılmış ve bir çok manipülasyon aracı ile toplumu daha da kutuplaştıran tartışmalara sebep olmuştur. Birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz böylesine hassas bir dönemde bu gibi tartışmalara gebe bir düzenlemeyi gündeme getirmek gereksizdir.

Ülkemizde yıllık ortalama 600 bin civarında nikah kıyılmaktadır. Bugüne kadar nikah dairelerinde yoğunluktan dolayı nikah kıydırmayan kimseyle karşılaşmamıştır. Ancak bir çok nüfus idaresinde uzun kuyruklar oluşmaktadır. Siyasetin işi polemiklerle gündem değiştirmek değil vatandaşın sorunlarına çözüm üretmektir. Eğer İçişleri Bakanlığı herhangi bir sorun çözmek istiyorsa öncelikle Nüfus İdaresinin önündeki kuyrukları çözmelidir. Yine önümüzdeki günlerde ehliyet ve pasaport işlemlerinin Nüfus İdaresi tarafından devralınmasıyla birlikte bu kuyrukların daha da uzayacağı ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin artacağı ortadadır. Böyle bir ortamda il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisinin verilmesi ancak yeni polemiklere kapı aralayacak ve buna bağlı olarak lüzumsuz taleplerin gündeme gelmesine sebep olacaktır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, yıllık ortalama 600 bin nikâhın kıyıldığı ülkemizde herhangi bir sınırlama olmadan Diyanetin yaklaşık 100 bin kadrosuna resmi nikâh kıyma yetkisi verilebilecek bir düzenlemenin yapılması da ayrıca tartışma konusudur.

Ancak tüm bunlara rağmen böyle bir düzenleme yapılacaksa da yetkinin “Müftü ve Yardımcıları” gibi bir sınırlamayla verilmesi daha uygun olacaktır. Çünkü gelecekte aynı yetkiyi isteyen azınlıkların tabii olduğu kilise görevlileri de ortaya çıkacaktır. Sinagoglar da ortaya çıkacaktır. Nikâh memuruna ihtiyaç varsa bu yetki yapılacak bir düzenleme ile bütün mahalle muhtarlarına verilebilir. Personel eksikliği var ise bu sorun yeni personel alımlarıyla düzeltilir. Bu sebeplerle; Tasarının 6. Maddesi'nin mevcut hâliyle başka sorunları da beraberinde getireceği uyarısıyla Kanun Tasarısından çıkartılması ile ilgili önergemiz Komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

7. Maddesi; babalarıyla aralarında soy bağı mahkeme kararıyla oluşan çocukların ve babası tarafından tanınan çocukların baba soyadını almalarına ve baba hanelerine tescil edilmesine olanak sağlayan bir düzenlemedir.

8. Maddesi; İçişleri Komisyonuna havale edildiği ilk hâliyle, merkezi veri tabanında yer alan bilgilere göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişilerin kayıtlarının Genel Müdürlükçe kapatılmasını, kapatıldıktan sonra mülki idare amiri emriyle kişinin ölüp ölmediğinin araştırılmasını ve yaşıyorsa kaydının tekrar açılmasını düzenlemekteydi. Ancak kişinin kaydının, ölüp ölmediğine dair araştırmanın yapıldıktan sonra silinmesi gerektiği, ölmeyen bir kişinin uzun süre işlem yapmaması ve diğer gerekçelerle kaydının silinmesinin çeşitli mağduriyetlere ve suistimallere sebep olabileceği ifade edilmiştir. Alt Komisyondaki uyarılarımız dikkate alınarak verilen ortak bir önerge ile maddede değişikliğe gidilmiş, söz konusu madde “Genel Müdürlükçe tespit edilir.

Tespit edilen kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

10. Maddesi; nüfus bilgilerinin güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak E-devlet üzerinden sorgulanabilmesini ve alınan belgelerin mercine verilebilecek şekilde kullanılabilmesini düzenlemektedir.

11. Maddesi; hizmet sunumunda doğrudan adres bilgilerini esas alarak işlem tesis eden elektrik, doğal gaz şirketleri gibi alt yapı kuruluşları ile finansal kuruluşlarla adres paylaşımına imkân sağlayan bir düzenlemedir. Kişisel verilerin içinde özel sektörü de barındıran, kamu kurumu dışında kalan finansal kuruluşlar gibi kuruluşlara verilmesini sağlayan bu düzenleme sakat ve içinde birçok riski barındıran bir düzenlemedir.

Alt Komisyon görüşmeleri esnasında söz konusu maddenin 2. Fıkrasının “Veri paylaşımından yararlanacak kurum ve kuruluşları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Bakanlık bünyesinde Bakanlık Müsteşarının başkanlığında Veri Paylaşım Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşım Kurulunun çalışma usulü ve esasları Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” şeklinde değiştirilmesine ilişkin önerimiz reddedilmiştir. Söz konusu ciddi bilgilerin kimlerle paylaşılacağına ilişkin kararı verecek olan kurulun Bakanlık bünyesinde ve Müsteşar Başkanlığında kurulması ve kurula Hukuk Müşavirinin ve Bilgi İşlem Daire Başkanının da muhakkak dâhil edilmesi gerekmektedir.

Kanun tasarisının 12, 13,14,15,16,17,18,19,20,21,22, 23 ve 24’ncü maddeleri yerinde ve gerekli düzenlemeleri içinde barındıran maddelerdir.

25. Maddesi; Dış temsilciliklere nüfus memuru görevlendirmesini de içinde barındıran bir maddedir. Uzun yıllardır konuşulan bu durum yerinde ve uygundur. Ancak 25. Maddenin 1. Fıkrası Nüfus İdaresinin işlemlerini dayanak belge düzenleyen diğer dairelere de yaptırmayı öngörmektedir. O sebeple 25. Maddenin 1. Fıkrasının tasarı metninden çıkartılması gerekmektedir. Nüfus tescil hizmetinin Nüfus Hizmetlerinin, yani İçişleri Bakanlığının yetkisi dâhilinde kalması, başka kurum veya kuruluşlarla paylaşılması gerektiği ortadadır. Nüfusa ilişkin, kişisel bilgiler ile ilgili kayıtların tek bir idare tarafından tutulması önemli ve zorunludur. Komisyon çalışmalarımız esnasında, bu minvalde, Komisyon Başkanlığına verdiğimiz, Tasarının 25. Maddesi’nin Ek 2. Maddesi’nin tasarı metninden çıkartılmasına yönelik önerimiz AKP’li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

26. Maddesi; 2525 Sayılı Soyadı Kanunu’nun 3. Maddesi’ne aykırı olan soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadlarının mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulları tarafından düzeltilmesini sağlamaktadır. Vatandaşlarımızın bu yöndeki taleplerini karşılayacak ve işlerini kolaylaştıracak olması sebebiyle söz konusu madde yerinde ve uygundur.

28. Maddesi; Türk vatandaşlığını sonradan kazanacak olan kişiler için aranan temel ilke ve esasların günün değişen şartlarına göre, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenmesine imkân sağlamaktadır.

29. Maddesi; millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hâli bulunanların vatandaşlık taleplerinin Bakanlıkça reddedilmesini sağlayan bir maddedir. Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından tehdit oluşturan bir kişinin vatandaşlık talebinin reddedilmesi elbette doğru bir karardır. Ancak, tasarının 28. ve 29. Maddesi’nde İçişleri Bakanlığına verilen vatandaşlık taleplerinin kabulü veya reddiyle ilgili yetkinin Bakanlar Kurulunda kalması daha doğrudur. Çünkü bir kişinin vatandaşlığa kabul edilip edilmemesi ciddi ve devletin hükümlerle haklarıyla ilgili bir durumdur. Böylesine önemli bir karar sadece bir Bakanlığın yetkisine verilmemelidir.

30. Maddesi; vatandaşlığa alınma talebinde bulunan yabancıların başvurusu için aranan ikamet süresi içinde, kişinin Türkiye dışında bulunacağı sürenin 6 aydan 12 aya çıkarılmasını sağlamaktadır.

31. Maddesinin; Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanların vatandaşlığa alınmasının önlenmesi maksadı taşıdığı gerekçe olarak ifade edilmiştir. Ancak hâlihazırda yürürlükte olan 5901 sayılı Türk vatandaşlığı

Kanununun 16. Maddesi bu ihtiyacı karşılamaktadır. Maddeye yapılan bu ekleme belirsizlik içermektedir. Bu minvalde; Komisyon çalışmaları esnasında Kanun Tasarısının 31. Maddesi'nin tasarı metninden çıkartılmasına yönelik verdiğimiz önerge AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

33. Maddesi; daha önceden vatandaşlığı düşürülmüş kişilerin tekrar Türk vatandaşlığına Bakanlık kararıyla kabulü ile ilgili düzenlemeler getiren bir maddedir. Daha önceden Türk vatandaşlığından çıkartılma gerekçesinin ortadan kalkıp kalkmadığına bakılmaksızın, sadece milli güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmaması şartıyla, Türkiye'de ikamet şartı aranmaksızın tekrar vatandaşlığa kabul edilmesi ve bunun Bakanlık tarafından yapılması doğru değildir.

Daha önceden Türk kanunlarını çiğneyen, vatandaşlık görevlerini yerine getirmeyen ve sonucunda vatandaşlıktan çıkartılan kişilerin tekrar vatandaşlığa kabul edilmesiyle ilgili kararı Bakanlar Kurulu vermelidir. Söz konusu kişilerin vatandaşlıktan çıkartılma gerekçesinin ortadan kalkıp kalkmadığı da ayrıca değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Komisyon çalışmaları esnasında 33. Madde'nin tasarı metninden çıkartılmasına yönelik vermiş olduğumuz önerge AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

36. Maddesi; Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri'nde ihtiyaç duyulan kadrolarla ilgili düzenlemeyi içermektedir. Önümüzdeki 3-4 yıl içerisinde tüm vatandaşlarımıza yeni kimlik kartlarının dağıtılmasının planlanması, pasaport ve sürücü belgelerine ilişkin hizmetlerin de Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne devredilecek olması bu talebe gerekçe gösterilmiştir. Ancak tarafımızca talep edilen kadro yetersiz görülmüş, mevcut 1.500 geçici sözleşmeli kadronun asil olması gerektiği vurgulanmış, 1.500 yeni veri hazırlama kontrol işletmeni kadrosunun daha verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. İçeriğini söz konusu kadro talebinin oluşturduğu önergemiz Komisyon çalışmaları esnasında Komisyon Başkanlığına sunulmuştur.

Ayrıca; aynı önergemizde, "Nüfus Hizmetleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarında çalışan personelin yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirlenmiş olan fazla çalışma ücretinin 5 katına ve ayda 50 saati geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 31.12.2020 tarihine kadar ikinci altı ayda da fazla çalışma ücreti ödenmesine Bakanlık yetkilidir." İfadelerinin yer aldığı ve Nüfus Hizmetlerinde görevli personelimizin özlük haklarını ve çalışma şartlarını iyileştirecek teklifimiz de yer almıştır. Her ne kadar önergemiz Alt Komisyon görüşmelerinde kabul görse de Esas Komisyon görüşmelerinde özlük haklarıyla ilgili kısmı tasarı metninden çıkartılmıştır. Ancak girişimlerimiz kısmen de olsa sonuç vermiş ve taşra teşkilatlarında görevlendirmek üzere 1480 yeni veri hazırlama kontrol işletmeni kadrosu önerimiz kabul görmüştür. Söz konusu maddeyle ilgili bahsi geçen eleştirilerimiz ve taleplerimiz geçerlidir. Özellikle personellerimiz iş yüklerinin azaltılması ve özlük haklarının düzenlenmesiyle ilgili bu teklifimizin de kabulünü beklemekteyiz.

37. Maddesi; İstanbul ilimizin Eyüp ilçesinin adının Eyüpsultan olarak değiştirilmesini sağlamaktadır. İnsanlarımız Eyüp isminin Eyüp Sultan Hazretlerinden geldiğini bilmektedir. Eyüp ilçesinin isminin Eyüpsultan olarak değiştirilmesi gelecekte isminin kaynağı sebebiyle başka ilçe isimlerinin de değiştirilmesini gündeme getirebilir. Eyüp ilçesinin isminin değiştirilmesi hiç kimseye doğrudan bir fayda sağlamayacaktır. Aksine resmi ve özel kurumlara basılı evrak ve tabela gibi ek mali yükler getireceği ortadadır. Bu sebeple bu maddenin tasarı metninden çıkartılmasıyla ilgili verdiğimiz önergemiz Komisyon çalışmaları esnasında AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

09.10.2017

Mehmet Erdoğan

Muğla

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (k), (o), (ö), (cc) ve (çç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: İl, ilçe, köy ve köy bağlıları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli sözel ve mekânsal verileri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Merkezi veri tabanında tutulan kayıtların kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler ile paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulan verileri,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,”

“gg) Veri Paylaşımı Kurulu: Merkezî veri tabanında yer alan bilgilerin paylaşımına ilişkin talepleri değerlendirmek üzere oluşturulan kurulu,

ğğ) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,”

MADDE 2- 5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (k), (o), (ö), (cc) ve (çç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: İl, ilçe, köy ve köy bağlıları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli sözel ve mekânsal verileri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Merkezi veri tabanında tutulan kayıtların kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler ile paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulan verileri,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,”

“gg) Veri Paylaşımı Kurulu: Merkezî veri tabanında yer alan bilgilerin paylaşımına ilişkin talepleri değerlendirmek üzere oluşturulan kurulu,

ğğ) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,”

MADDE 2- 5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) İkamet izni verilen yabancılar, Bakanlıkça kimlik numarası verilerek yabancılar kütüğüne kaydedilir. Türkiye’de bulunan yabancılara ikamet izni şartı aranmaksızın kimlik numarası vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.”

“(3) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvurular üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.”

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş işgünü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimini; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.”

“(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye ve yabancılar kütüğüne kaydetmeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.”

“(3) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvurular üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.”

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş iş günü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimini; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılır.

(5) Doğum bildirimini; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildirimini dış temsilciliğe bizzat yapılamaması halinde yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.”

MADDE 6- 5490 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, il ve ilçe müftülüklerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5490 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin başlığı “Tanıma ve babalığa hüküm” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Tanınan veya babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilir.”

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî veri tabanında yer alan bilgilere göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emri ve aile hekimleri aracılığıyla araştırma yaptırılır.

(5) Doğum bildirimini veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildirimini dış temsilciliğe bizzat yapılamaması halinde, yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden fazla çocuk doğması halinde bunlar, doğuş sırasıyla yazılır.”

MADDE 6- 5490 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “, il ve ilçe müftülüklerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5490 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin başlığı “Tanıma ve babalığa hüküm” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Tanınan veya babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilir.”

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî veri tabanında yer alan kayıtlara göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ölü olması muhtemel kişilerin kayıtları Genel Müdürlükçe kapatılır. Bu kayıtların araştırılması mülkî idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir. Sağ olduğu tespit edilenlerin kayıtları ise açılır.”

MADDE 9- 5490 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

MADDE 10- 5490 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kişiler; kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus müdürlüklerinden alınmış diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahiptir.”

MADDE 11- 5490 sayılı Kanununun 45 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, finansal hizmet veren kuruluşlar ile adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ölü olması muhtemel kişiler Genel Müdürlükçe tespit edilir. Tespit edilen kayıtların araştırılması mülkî idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir.”

MADDE 9- 5490 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

MADDE 10- 5490 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kişiler; kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus müdürlüklerinden alınmış diğer belgelerle aynı hukuki değere sahiptir.”

MADDE 11- 5490 sayılı Kanununun 45 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan bankaların

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler. Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlı kurumlar veya tüzel kişiler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi halinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir.

(5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder.

(6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri ile Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler. Kurumlar aldıkları bilgileri, tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlı kurumlar veya tüzel kişiler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi halinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir.

(5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder.

(6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel idaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.

(5) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri saklıdır.”

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen, elektronik imza veya mobil imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimi, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet sunan kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.

(8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel idaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi ile aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.

(5) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri saklıdır.”

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen veya güvenli elektronik imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimi, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında, Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet sunan kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.”

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet sunan kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 57-** (1) Bir işleme esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletname ibrazı ile mümkündür.”

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.

(8) Yetkili idareler adres oluşumuna dayanak teşkil eden yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdür.”

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet sunan kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 57-** (1) Nüfus idarelerindeki işlemlere esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletname ibrazı ile mümkündür.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

MADDE 19- 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin başlığı “Atık veya eski aile kütükleri” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Atık defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin maddi hataların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işlem den kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınmaz.” açıklaması yapılır.”

MADDE 22- 5490 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

MADDE 19- 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin başlığı “Atık veya eski aile kütükleri” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Atık defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin maddi hataların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işlem den kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınmaz.” açıklaması yapılır.”

MADDE 22- 5490 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 23- 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her takvim yılı 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

MADDE 24- 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bu Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıkları ve 15 inci maddesinde belirtilen sağlık personeline,”

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara veya dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme ya da tescil yetkisi verebilir. Dayanak belgelerinin tescil yetkisi verilen kurumlarda muhafaza edilmesine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23- 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

MADDE 24- 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen sağlık personeline ve 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıklarına”

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara veya dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme ya da tescil yetkisi verebilir. Dayanak belgelerinin tescil yetkisi verilen kurumlarda muhafaza edilmesine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını, kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğünce gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) Ölüm olayları, nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere bildirilmez. Kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespiti Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılır. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgiler elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilir.

(2) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 26- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Kişinin iki yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararlar bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurumlarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını, kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğünce gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) Ölüm olayları, nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere kâğıt ortamında bildirilmez. Kurum ve noterler ölüm olaylarının tespitini elektronik ortamda yapar. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgilerin elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilebilir.

(2) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 26- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Kişinin iki yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası veya düzeltme işareti kullanılmamasından kaynaklanan anlam değişiklikleri bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararlar bir defaya mahsus olmak üzere

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğünce düzeltilir.

Evlat edinilen çocuğun ana ve baba adı

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadları yazılır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.”

MADDE 27- 5490 sayılı Kanunun 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.”

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurullarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğünce düzeltilir.

Evlat edinilen çocuğun ana ve baba adı

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadları yazılır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.”

MADDE 27- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 29- 5901 sayılı Kanununun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 30- 5901 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi “, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5901 sayılı Kanununun 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Maddi hataların düzeltilmesi ve tamamlama

MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata veya eksikliğin bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Genel Müdürlükçe düzeltme veya tamamlama kararı alınır.”

MADDE 33- 5901 sayılı Kanununun 43 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk vatandaşlığını kaybeden veya iskat edilenler

MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler, başvurmaları halinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(2) Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan iskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 29- 5901 sayılı Kanununun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 30- 5901 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “oniki” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 5901 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi “, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5901 sayılı Kanununun 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Maddi hataların düzeltilmesi ve tamamlama

MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata veya eksikliğin bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Genel Müdürlükçe düzeltme veya tamamlama kararı alınır.”

MADDE 33- 5901 sayılı Kanununun 43 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk vatandaşlığını kaybedenler veya vatandaşlıktan iskat edilenler

MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler, başvurmaları halinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(2) Mülga 28/5/1928 tarihli ve 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan iskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler; ana veya baba, bunların ölmüş olması halinde, varsa kardeşleri ile hısımlığını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri durumunda Türk vatandaşlığını kazanır.”

MADDE 35- 5901 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 36- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- (1) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin İçişleri Bakanlığı bölümüne eklenmiştir.”

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(3) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kaydedilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler; ana veya baba, bunların ölmüş olması halinde, varsa kardeşleri ile hısımlığını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri durumunda Türk vatandaşlığını kazanır.”

MADDE 35- 5901 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 36- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- (1) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (I) ve (II) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 37- (1) İstanbul iline bağlı “Eyüp” ilçesinin adı “Eyüpsultan” olarak değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(İçişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 37- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 38- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Binalı Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
TEŞKİLAT: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
MİAH	Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Şube Müdürü	1	4	4
AH	Avukat	6	5	5
TH	Harita Mühendisi	8	2	2
TH	Harita Teknikeri	10	2	2
TH	Teknisyen	10	70	70
TOPLAM			84	84

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ LİSTELER

(I) SAYILI LİSTE

KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLAT: MERKEZ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
MİAH	Daire Başkanı	1	2	2
GİH	Şube Müdürü	1	6	6
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	20	20
AH	Avukat	6	6	6
TH	Mühendis	8	10	10
TH	Tekniker	10	6	6
TH	Teknisyen	10	70	70
TOPLAM			120	120

(II) SAYILI LİSTE

KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLAT: TAŞRA

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	280	280
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	1200	1200
TOPLAM			1480	1480

TBMM Basımevi - 2017